

Miljøgodkendelse

af ejendommen

Moutrup

Blidstrupvej 3, 7990 Øster Assels

Miljøgodkendelse efter § 12 i *lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug* (lov nr. 1486 af 4. december 2009)

Godkendelsesdato: 16. oktober 2014

Registreringsblad

Titel:	§12 miljøgodkendelse af svineproduktion på Moutrup, Blidstrupvej 3, 7990 Øster Assels
Dato for ikrafttrædelse:	16. oktober 2014
CVR-nr.:	30144279
CHR-nr.:	68830
Ejendomsnummer:	773062706
Matr. nr.:	1a Moutrup, Blidstrup
Adresse:	Blidstrupvej 3, 7990 Øster Assels
Bedriftsejer og ansøger:	Vibeke og Tommy Hensberg, Neder Hjerkevvej 18, 7870 Roslev
Konsulent:	Torben Ravn Pedersen, Landbo Limfjord, Reservevej 85, 7800 Skive. Tlf.: 96153006, e-mail: trp@landbo- limfjord.dk
Tilsynsmyndighed:	Morsø Kommune
Ansøgningsskema, nummer:	60020
Version	4

Indledning

Morsø Kommune har den 20. marts 2014 modtaget ansøgning om udvidelse af dyreholdet på ejendommen Blidstrupvej 3, 7990 Øster Assels.

Det ansøgte udløser, jf. lov om miljøgodkendelser mv. af husdyrbrug¹, krav om miljøgodkendelse af ejendommen.

Resumé

Der søges om tilladelse til udvidelse fra 700 til 2.600 årssøer, og en samtidig sænkning af antal producerede slagtesvin fra 10.600 årligt, til 5.000 styk årligt. Desuden søges der om at reducere antallet af producerede smågrise fra 17.500 til 8.000 styk per år. Produktionens størrelse udvides fra 528,5 dyreenheder til 787 dyreenheder. Udvidelsen foretages udelukkende i et nyt staldanlæg, der ligger cirka 320 meter øst for de eksisterende bygninger på ejendommen, der fremadrettet skal rumme smågrise-og slagtesvinsproduktionen, herunder polte.

Ejendommen Moutrups eksisterende bygninger ligger i det åbne land, men dog ikke mere end 300 meter øst for landsbyen Blidstrup, der er samlet bebyggelse. Ejendommen er derfor også nabonær, og kan ikke udvides i de eksisterende bygningsrammer.

Ammoniak emissionen fra ejendommen falder fra 9.186 til 8.525 kg N/år som følge af udvidelsen, da der laves et moderne anlæg til søerne.

Lugtemissionen stiger, men alle lugtgenæafstande er overholdt. Lugtgenæafstanden til byzone i Øster Assels mod syd er eftervist med en OML-beregning.

Antallet af transporter stiger med mellem 15 og 20 %. Stigningen vil primært være i lastbiltransporter, idet udvidelsen indebærer flere transporter af smågrise.

Al husdyrgødningen fra produktionen bliver leveret til biogasanlægget Moutrup Biogas ApS.

Morsø Kommune vurderer, at det ansøgte projekt ikke har en væsentlig negativ indvirkning på naboer, miljø, naturværdier og landskabelige værdier.

¹ Lov nr. 1486 af 4. december 2009

Indholdsfortegnelse

Indledning	3
Resumé	3
1 Godkendelsen	5
2 Generelle forhold og vilkår	5
2.1 Beliggenhed og planmæssige forhold	5
2.2 Generelle vilkår	8
3 Husdyrbrugets anvendelse af Bedste tilgængelige teknik (BAT)	10
4 Husdyrbrugets anlæg	19
4.1 Indretning og drift af stalde	19
4.2 Gødningshåndtering og opbevaringsanlæg	20
4.3 Råvare-, vand- og energiforbrug	20
4.4 Lugt og støv	21
4.5 Lys og støj	22
4.6 Spildevand	23
4.7 Transporter	23
4.8 Affald	24
4.9 Skadedyrsbekæmpelse	25
4.10 Sprøjtemidler og andre kemikalier	25
4.11 Driftsforstyrrelser og uheld	25
4.12 Husdyrbrugets forslag til vilkår og egenkontrol	26
4.13 Forhold ved husdyrbrugets ophør	27
4.14 Alternative muligheder	27
5 Naturbeskyttelse og ammoniak	29
6 Samlet vurdering og konklusion	32
7 Retsbeskyttelse og underretning	33
7.1 Klagevejledning	33
7.2 Retsbeskyttelse	33
7.3 Underretning om miljøgodkendelse	33

1 Godkendelsen

På baggrund af de givne oplysninger i ansøgningen, suppleret med Kommunens vilkår og vurderinger, meddeles ansøgere Tommy og Vibeke Hensberg hermed godkendelse efter § 12 i *lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug*, af den ansøgte husdyrproduktion på ejendommen Blidstrupvej 3, 7990 Øster Assels.

Godkendelsen meddeles i medfør af *lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug* nr. 1486 af 4. december 2009 samt *bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug* nr. 1280 af 8. november 2013.

Godkendelsen meddeles på vilkår som beskrevet i det følgende. Husdyrbruget skal fremover drives i overensstemmelse med de fastsatte vilkår.

Med godkendelsen følger 8 års retsbeskyttelse, som udløber i 2022. Vilkårene kan dog til enhver tid ændres jf. § 40 i *lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug*, såfremt der fremkommer nye oplysninger om forureningens skadelige virkninger.

2 Generelle forhold og vilkår

2.1 Beliggenhed og planmæssige forhold

Lokalisering

Ejendommen ligger på Sydmors, knapt 1 kilometer nord for landsbyen Øster Assels, og cirka 300 meter øst for landsbyen Blidstrup. Området er i Kommuneplan 2009-13 er udpeget både som Primært jordbrugsområde, Geologisk interesseområde og Landskabeligt beskyttelsesområde.

Nærmeste naboejendom uden landbrugspligt (Blidstrupmark 17) ligger 360 meter nordvest for ejendommens eksisterende bygninger, nærmeste samlede bebyggelse er Blidstrup, der starter ved Blidstrupmark 17, og nærmeste byzone er Øster Assels, der ligger cirka 700 meter syd-sydvest for de nye stalde på ejendommen. Ejendommens placering kan ses på Bilag 1.

Området er generelt præget af Moutrups jorder, der er et sammenhængende areal af højtliggende landbrugsjord. Hele vejen rundt om ejendommens jorder er der vandløb og eng- og moseområder. Der findes således flere større, og sammenhængende moser, søer og enge i lokalområdet. Et større habitatområde (Agger Tange, Nissum Bredning, Skibsted Fjord og Agerø) og fuglebeskyttelsesområde (Glomstrup Vig, Agerø, Munkholm og Katholm Odde, Lindholm og Rotholme), ligger cirka 2.200 meter vest for ejendommen.

Ejendommen har i en lang årrække haft en husdyrproduktion på 700 søer, 11.000 smågrise og 11.000 slagtesvin. Da det nuværende anlæg til søer er nedslidt, ønskes det at opføre et nyt anlæg til 2600 søer, i forbindelse med generationsskifte. I dele af de eksisterende bygninger vil der fremadrettet blive produceret 8000 smågrise og 5000 slagtesvin i dele af eksisterende bygninger.

Den nuværende produktion overholder ikke genekriterierne for lugt. Med den skitserede produktion vil genekriterierne til samlet bebyggelse og enkeltbolig heller ikke kunne overholdes, hvis udvidelsen sker i forbindelse med det eksisterende bygningssæt. Da der samtidig ikke findes effektive teknologier til luftrensning ved sohold, ønsker ansøger at udflytte anlægget.

Ud over reducerede lugt gener vil en udflytning også kunne reducere nabogener i form af støj og støv. Ansøger vurderer, at det nye anlæg arkitektonisk vil komme til at fremstå som en sammenhængende enhed i et stort landskab med stor afstand til naboer og veje.

Moutrup har egne vindmøller med en årlig produktion på cirka 4,8 mio. kWh, men møllerne har ingen betydning for denne miljøgodkendelse.

Landskabsvurdering

Morsø Kommunes vurdering:

En hensigtsmæssig placering af husdyrbrug og udformning af byggeri og anlæg, er afgørende for såvel erhvervet som for omgivelserne.

Det fremtidige dyrehold skal dels være i eksisterende stalde, og dels i tre nye stalde, der bygges cirka 320 meter øst for de eksisterende bygninger på ejendommen.

De nye stalde placeres mindst 15 meter fra den private fællesvej (grundet adgangsvej til vindmøller), og under 15 meter fra de to gyllebeholdere, der drives af biogasanlægget. Staldene placeres med en indbyrdes afstand på cirka 12 meter. Placeringen fremgår af situationsplanen i Bilag 2.

Staldene opføres i grå søstenselementer og med tagplader af grå eternit, lagt med en hældning på 20° på facade/ben, der er 2,6 meter høje.

Den maksimale kiphøjde på nyanlægget bliver cirka 9 meter, og fodersiloer får maksimalt samme højde. De to længste stalde bliver cirka 35 x 135 meter, mens den korteste stald bliver cirka 35 x 115 meter. Der bygges altså samlet set cirka 13.500 m² nye stalde, og anlægges en ensilageplads på cirka 1.500 m² med 800 m² befæstet areal uden om.

Afstande, regnet fra det nye byggeri	<u>Afstand meter</u>	<u>Placering retning</u>
Byzone eller/og sommerhusområde (Øster Assels)	690	SSV
Lokalplanlagt område i øvrigt (Ørding)	3.000	Ø
Nabobeboelse (Svanekærvej 6)	Cirka 670	SØ
Enkelt vandforsyningsanlæg (DGU nr. 45.121)	400	V
Alment vandforsyningsanlæg (Boring ved Blidstrupmark 23)	820	VNV
Vandløb, dræn og søer	Oplyst over 15	-
Offentlig vej eller privat fællesvej	Cirka 25	N
Levnedsmiddelvirksomhed	Ingen kendte inden for 500	-
Beboelse på samme ejendom	390	VNV
Naboskel	146	NØ

Miljøbelastningen fra de eksisterende stalde falder på alle parametre, og der bygges ikke nyt på det gamle anlæg. Derudover er de ovenstående afstande til byzone, lokalplanlagt område i landzone og enkeltbolig overholdt.

Ejendommen ligger i et område der i Kommuneplan 2009-13 er udpeget til primært jordbrugsområde. Området er desuden udpeget som et Geologisk interesseområde, men de

geologiske og landskabelige træk, der ligger til grund for udpegningen bliver ikke forstyrret af det nye byggeri.

Endelig ligger ejendommen i et Landskabeligt beskyttelsesområde, hvori anlæg og nyt byggeri kun kan placeres således at det kommer til at påvirke området, såfremt karakteren, de særlige visuelle oplevelsesmuligheder og tilstanden ikke påvirkes i negativ retning eller forstyrres.

Det er Kommunalbestyrelsens mål at jordbrugserhvervene - landbrug, gartneri og skovbrug - sikres de bedst mulige produktionsbetingelser under samtidig hensyntagen til kommuneplanens øvrige mål.

Følgende er uddrag fra landskabskarakteranalysen af området i forbindelse med Plan09:

”Inddæmmede fjordarme med brede dalbunde og smallere og mere dybtskårne dalstrøg domineret af en mosaik af natur- og halvkulturarealer bestående af moseområder, enge og dyrkede marker. Fra dalbundene rejser jævnt stigende dalsider med intensiv landbrugsdrift sig mod de omkringliggende moræneflader. I Søndervig fremstår den tidligere fjordarm i dag med åbent vandspejl, og Tissinghuse står som et markant element i landskabet i overgangen til Glomstrup Vig. Mod øst grænser området ud mod kysten ved Sillerslev, hvor store sammenhængende strandengsarealer præger landskabet.

I dette område bør bl.a. fokuseres på:

- At det landskabelige hensyn vægtes tungt ved opførelse af nyt byggeri og ændret arealanvendelse.
- At naturpleje i form af græsning i ådalene sikres med henblik på opretholdelse af den nuværende naturtilstand.
- At de visuelle sammenhænge og særlige visuelle oplevelsesmuligheder i kystlandskabet friholdes for tekniske anlæg, byggeri og ændret arealanvendelse, som forstyrrer oplevelsen af disse.
- At de strukturer, som områdets husmandsbebyggelser skaber, bevares.
- At Moutrup Høje fortsat udgør et markant element i landskabet, som opleves uforstyrret fra store dele af det omkringliggende landskab.”

Ejendommen ligger i kystnærhedszonens planlægningszone, hvor der kan meddeles konkrete tilladelser til byggeri og anlæg, hvis det ansøgte har helt underordnet betydning i forhold til nationale og regionale interesser. Ejendommen ses ikke fra kystlinjen, da byggeriet kun kan anerkendes i landskabet set på cirka 2 kilometers afstand fra syd, sydøst og nord-nordøst, mens der er et langt indsyn til det nye byggeris placering set fra nord (op til 5 kilometer). Da den centrale del af Mors ligger mod nord, og da det nye byggeri ikke kan erkendes i sammenhæng med kysten ligegyldigt hvilken retning man ser det fra, er projektet helt uproblematisk i forhold til oplevelsen af kystlandskabet.

Beplantningen medvirker til at samle byggeriet og dæmpe oplevelse af det i landskabet, således at ejendommen anerkendes, men ikke fremtræder dominerende. Ejendommens udstrækning afgrænses mod vest af et eksisterende læhegn, der bevares, samt to eksisterende, fritliggende gyllebeholdere til biogasanlægget. Det nye byggefelt opfattes visuelt afgrænset.

Ansøger har lavet en principskitse for beplantning omkring det nye byggeri. Ved at bevare det eksisterende læhegn mod vest i mere de nye staldes længde, og samtidig holde den nye slørende beplantning tæt på det nye byggeri, kan staldene placeres på stedet uden at forringe oplevelsen af det højtliggende, åbne landskab.

Gravhøjsgruppen "Moutrup Høje" ligger cirka 120 meter vest-sydvest for de nye stalde. På grund af den eksisterende beplantning i området, og terrænets forløb, vil de nye stalde rent visuelt komme til at optræde i et andet landskabsrum end højene, og vil derfor ikke forringe oplevelsen af højgruppen.

Etablering af større landbrugsbyggeri er ofte forbundet med en større mængde overskudsjord. Morsø Kommune vil i den sammenhæng påpege, at deponi af jord til enhver tid skal ske i samråd med kommunen.

I forbindelse med projektet er der foretaget en arkæologisk forundersøgelse og en omfattende udgravning, da staldene bliver opført inden for et kulturarvsareal.

Konklusion:

Med udgangspunkt i det stillede vilkår (2.2.5) og på baggrund af ansøgers oplysninger og en konkret besigtigelse af ejendommen, er det Morsø Kommunes vurdering, at det ansøgte projekt er tænkt ind i landskabet, og ikke vil påvirke de visuelle oplevelsesmuligheder i området i negativ retning. Det vurderes ikke nødvendigt at stille yderligere vilkår til bygningernes udformning og placering.

Vilkår 2.2.6 er indsat, da området er registeret som drænet, men uden at Kommunen har en nøjagtigt kendskab til placeringen af drænene.

Vilkår 2.2.2 følger af Natur- og Miljøklagenævnets tolkning af husdyrgodkendelseslovens § 33, stk. 1. Der skal altid fastsættes en konkret udnyttelsesfrist for en miljøgodkendelse, og denne bør kun i særlige tilfælde (trinvis udvidelse) overstige 2 år. Det gælder samtidig, at et påbegyndt projekt skal "... fortsættes og færdiggøres i et rimeligt tempo og normalt skal være afsluttet inden for et år efter fristens udløb". Derfor vurderer Morsø Kommune, at det i denne godkendelse vil være passende at sætte en frist på 2 år for ibrugtagning, og dernæst 1 år til at bygge staldene og etablere den godkendte produktion.

Husdyrgodkendelseslovens kontinuitetsregler træder først i kraft med udløbet af fristen i vilkår 2.2.2.

2.2 Generelle vilkår

- 2.2.1 De vilkår der vedrører driften, skal være kendt af de ansatte, der er beskæftiget med den pågældende del af driften
- 2.2.2 Godkendelsen skal være udnyttet inden 2 år fra den meddeles. Godkendelsen anses for udnyttet ved iværksættelse af bygge- og anlægsarbejder. Herefter skal projektet som udgangspunkt færdiggøres inden for 1 år, både med hensyn til byggeri og dyrehold
- 2.2.3 De nye stalde skal placeres og dimensioneres som angivet i situationsplanen (Bilag 2)
- 2.2.4 Ændringer i ejerforhold og ansvarshavende skal altid meddeles til Morsø Kommune inden for 1 måned
- 2.2.5 Vilkårene i denne godkendelse er gældende fra den dag godkendelsen meddeles
- 2.2.6 Der etableres og vedligeholdes en beplantning om de nye stalde og ensilageplads, der følger principperne i beplantningsplanen (Bilag 3). Læhegn og træerne som anvendes, skal være i Danmark hjemmehørende og egnetypiske træer og buske, som i løbet af 4-5 år giver en vedvarende, effektiv sløring. Beplantningen skal være

etableret senest et år efter at anlægget er opført. Samtidig skal det eksisterende læhegn mod vest stedse bevares og vedligeholdes i en udstrækning på ikke under 200 meter fra adgangsvejen ved gyllebeholderne og mod syd

2.2.7 Såfremt der træffes dræn under anlægsarbejdet, skal disse afbrydes og omlægges, så der ikke er dræn inden for 15 meter fra det nye byggeri

3 Husdyrbrugets anvendelse af Bedste tilgængelige teknik (BAT)

For at sikre, at landbruget udvikler sig i takt med de stigende krav til ressourcebevidsthed og miljøforhold, er det væsentligt at foretage en vurdering af anvendelsen af ressourcer og emission af forurenende stoffer fra produktionen.

Et af miljøgodkendelseslovens hovedformål er, at der særligt skal tilsigtes at fremme anvendelsen af bedste tilgængelige teknik (BAT), herunder renere teknologi, således at ressourceforbruget og tabene af forurenende stoffer til omgivelserne bliver mindst mulig. BAT er således et bredt begreb, der for husdyrbrug omfatter alle anvendte teknikker og miljøteknologi til nedbringelse af forurening. Hvorvidt virksomheden lever op til kravet om anvendelse af BAT beror på en helhedsvurdering under hensyntagen til proportionalitetsprincippet. Der skal derfor være en miljøeffekt af investeringen, der står i forhold til omkostningerne, for at den miljøforbedrende teknik kan defineres som værende BAT. Der skal også tages hensyn til teknikkernes tekniske og praktiske egnethed som virkemiddel til nedbringelse af forurening. Endelig skal der ved vurderingen af hvad der i det konkrete tilfælde er BAT, tages hensyn til industrisektorens økonomiske muligheder.

En beregning af det vejledende BAT-emissionsniveau med udgangspunkt i Miljøstyrelsens vejledende emissionsgrænseværdier fremgår af tabel 1.

Tabel 1 Beregnet BAT-niveau for Blidstrupvej 3

Staldnummer/type	Antal dyr	BAT niveau kg NH3/dyr	Korrigeret til	Kg NH3-N/stald
ST-202992 (ny drægtighedsstald) Individuel opstaldning, delvis spaltegulv	1.000	2,24*	2,24**	5.811
ST-202993 (ny drægtighedsstald) Løsgående, delvis spaltegulv	1.600			
ST-202994 (ny farestald) Kassestier, fuldspaltegulv	2.600			
ST-221420 (eksisterende slagtesvinestald) Fuldspaltegulv	5.000	0,45	0,49***	2.450
ST-222326 (ny smågrisestald) Toklimastald, delvis spaltegulv	8.000	0,043	0,035****	279
I alt				8.540

Emissionsgrænseværdi for søer:

$$* 2,53 - (((2,53-2,12)/(750-250)) \times (602,87 - 250))$$

Bat-niveauet er korrigeret for afvigende vægtgrænser ved:

** Emissionsværdi + fravænnede pr. årso x (fravænningsvægt – 7,3) x 0,00148. Dvs. der korrigeres med $34 \times (7,2-7,3) \times 0,00147 = -0,005$

*** Emissionsværdi x (reference for N ab dyr (2013/2014)/2838, hvor referenceligningen er (afgangsvægt – indgangsvægt) x (13,77 + 0,1733 x (afgangsvægt + indgangsvægt))). Dvs. der korrigeres med $((110-28) \times (13,77+0,1733 \times (110+28)))/2838 = 1,0889$

**** Emissionsværdi x (reference for N ab dyr (2013/2014)/510, hvor referenceligningen er (afgangsvægt – indgangsvægt) x (13,77 + 0,1733 x (afgangsvægt + indgangsvægt))). Dvs. der korrigeres med $((28-7,2) \times (13,77+0,1733 \times (28+7,2)))/510 = 0,8104$. Denne stald regnes ikke som en ny stald, da det er en eksisterende sostald, hvor gyllekummerne ikke ændres.

Den samlede ammoniakemission fra stald og lager, og dermed det konkrete BAT-niveau for den ansøgte drift, er i ansøgningen beregnet til 8.525,02 kg N/år. Den vejledende emissionsgrænseværdi er dermed overholdt.

I følge miljøstyrelsens vejledende BAT-niveauer kan der beregnes et BAT-niveau for fosfor på 17.986 kg P, svarende til 23 kg P/DE ab lager for søer, 20,5 kg P/DE ab lager for slagtesvin, og 27,8 kg P/DE ab lager for smågrise. Produktionen af fosfor på ejendomsniveau er 17.452 kg P/år, og ejendommen lever således op til Miljøstyrelsens vejledende emissionsgrænseværdi for fosfor.

Ansøger har redegjort for følgende anvendelse af BAT og renere teknologi til nedbringelse af ressourceforbrug og emission af forurenende stoffer:

Oplysninger om BAT og alternativer på Moutrup, Blidstrupvej 3, 7990 Ø. Assels

Der er i husdyrloven og dens bekendtgørelse samt vejledninger lagt op til metodefrihed til at opnå de generelle krav med hensyn til BAT. I den følgende redegørelse er beskrevet de punkter som har gjort sig glædende for valget af de enkelte tiltag til både BAT og generelle krav samt fravalget af nogle andre generelle virkemidler i forbindelse med ansøgningen om miljøgodkendelse af husdyrbruget. BAT er beskrevet nedenfor samt i ansøgning skema nr. 60020.

BAT inden for management/godt landmandskab er i BREF (referencedokument for bedste tilgængelige teknikker, der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion) defineret på en række områder. På bedriften er der taget følgende forholdsregler:

1. Uddannelse og træningsprogrammer for personale.

Til bedriften vil der blive tilknyttet er tilknyttet 8-10 medarbejder, der løbende uddannes efter behov igennem fx ERFA-grupper, kurser og efteruddannelse. Medarbejderen er orienteret om at ejendommen er miljøgodkendt og er bevidst og informeret om det ansvar og de vilkår, der dermed følger. Fremadrettet forventes det at kunne ansætte yderligere to medarbejdere på bedriften. Ejendommen er godkendt som uddannelsesplads for landbrugselever.

2. Registrere vand, energi, foder, spild, forbrug af handels- og husdyrgødning. Der føres løbende kontrol med foderforbruget til svinene og daglig kontrol med evt. vand- og

foderspild. Der føres ikke løbende journal over vand- og energiforbrug samt spild, men vand- og energiforbrug opgøres årligt i forbindelse med regnskabet.

3. Nødplaner (beredskabsplaner).

Der er lavet beredskabsplan, så forholdsregler i forbindelse med uheld er beskrevet. Der er en brandteknisk gennemgang af ejendommen af autoriseret person hvert 8. år.

4. Reparation og vedligeholdelsesprogrammer for bygninger og inventar. Efter tømning af hver sektion bliver staldsektionerne vasket og overbrusning, ventilations- og varmeanlæg bliver rengjort og funktionen kontrolleret. Ligeledes kontrolleres udfodringsanlægget og vandventilerne.

Bygninger vedligeholdes løbende og ejendommen holdes ryddelig.

5. Planlægge aktiviteter på anlægget korrekt.

Grise der indsættes på ejendommen flyttes så vidt muligt altid på hverdage i dagtimer. Gylleudslusning foretages på ugens hverdage inden for normalt arbejdstid. Fodertransport til og fra ejendommens lager foretages normalt på ugens hverdage. I forbindelse med høst af ensilage vil dog foregå arbejde ud over almindelig arbejdstid.

Arbejdsplanlægning: De faste opgaver inddelt i daglige-ugentlige-månedlige-årige opgaver.

Egenkontrol består af foderforbruget overvåges dagligt, og energiforbruget kontrolleres.

Medarbejderne instrueres omkring:

1. Dyrenes sundhed og velfærd. Der er sundhedsaftale med dyrlæge
2. Foder og hygiejne
3. Medicinanvendelse
4. Affaldshåndtering
5. Anvendelse af rengøringsmidler
6. Betjening, vedligehold og kontrol af udstyr: drikkevand, foder, ventilation, gylleanlæg (For eksempel daglig kontrol af ventilation og klima. drikkevandsanlæg kontrolleres dagligt og evt. utætheder repareres hurtigt. Kontrol af vejeceller og foderautomater. Kontrol af følere på ventilationsanlæg.)
7. Risici og Beredskabsplaner
8. Arbejdssikkerhed, APV
9. Sundhedsrisici
10. God produktionspraksis

Foderoplysninger

Der bruges hjemmeblandet foder til alle grise.

Sofodring

Søer fodres efter foderkurver. Fodermængden justeres efter huld og cyklus. Til diegivende søer afpasses fodermængden efter soens ædelyst og pattegrisenes alder.

Smågrisefodring

Der er fokus på foderspild: Foderkasser justeres daglig.

Analyser af foder

Der udtages analyse af eget korn og majs efter høst. Blandingerne justeres efter proteinindhold. Der tages foderanalyser, hvis der opstår problemer. Der tages analyser af indkøbt korn. Alle foderkomponenter afvejes i foderblander.

Der er på ansøgningstidspunktet ikke pålagt ejendommen restriktioner i forhold til fodring. I nudriften er der derfor ikke indtastet oplysninger, hvorfor beregninger i forhold til nudriften er beregnet på baggrund af normtal. På bedriften anvendes hjemmeblandet foder baseret på eget korn og indkøbte tilskudsmidler til smågrise og slagtesvin. Til søerne planlægges det at fodre primært med majskerneensilage.

Da fodring med majs er nyt i Danmark er der ikke erfaringer med reduceret proteinindhold i denne fodertype, ansøger ønsker derfor ikke at love reduceret proteinindhold i fodret. I slagtesvinefodret er proteinindholdet reduceret for at mindske emission af ammoniak.

Ammoniakfordampningen kan desuden formindskes ved følgende fodertiltag:

- 1) tilsætning af benzoesyre, eller
- 2) erstatning af kridt med salte, der forsurer urinen, eller
- 3) ændring af mængde og kilde af fiber i foderet

Brug af forsurende calciumsalte og øget fiberindhold i foderet giver dog risiko for nedsatte produktionsresultater. Desuden er der rapporteret om negative effekter på trivsel og tilvækst hos grisene (Dansk Svineproduktion, meddelelse nr. 690)

Tilsætning af benzoesyre til foderet er ikke godkendt som ammoniakreducerende middel for søer og kan derfor ikke anvendes som tiltag.

Der er lavet foderkorrektion ved slagtesvinene, ved at der er reduceret i proteinindholdet og i foderforbruget per slagtesvin.

Foderopbevaring og foderfremstilling

Ensilage opbevares i køresilo og indfodres via hængebane. Gastætte siloer fyldes med elevator. Korn formales med slaglemølle. Kornet suges til slaglemøllen.

Bedste tilgængelige staldteknologi

Det eksisterende anlæg på Moustrup er et ældre staldanlæg, derfor ønskes besætningen udvidet i et nyt anlæg. Dog fortsætter en del af smågrise og slagtesvineproduktionen i eksisterende stalde.

Beskrivelse af staldindretning i nu- og i ansøgt drift

Farestald/klimastald:

Nuværende stalde er opslidte og soholdet etableres i nyt staldanlæg. I den gamle farestald etableres stalde til smågrise med delvis spaltegulv. Den nye farestald etableres med fuldspalter for at sikre en høj hygiejne i stalden.

Løbe- /drægtighedsstald:

Løbe og drægtighedsstald etableres med delvis fast gulv og linespil under spalterne. Denne teknologi er BAT for drægtige søer. For at overholde BAT niveauet for ammoniakemission, er der anvendt gyllekøling i løbe og drægtighedsstalde.

Slagtesvinestald:

Den eksisterende stald med drænet gulv og spalter vil også fremadrettet blive anvendt til slagtesvineproduktion. Da der er tale om en eksisterende stald vil der ikke være proportionalitet i at ændre staldsystemet.

BAT-staldsystemer:

For staldsystemer er der flere forskellige definitioner på BAT. Dels referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion (BREF), dels BAT-byggebladene og dels er der www.husdyrgodkendelse.dk 's beregninger.

I BREF står der, at følgende staldsystemer er BAT for *drægtige søer*:

- et fuldspaltet gulv med et vakuumsystem til hyppig fjernelse af gylle,
- et delvist spaltet gulv med reducerede gødningskanaler med hældende vægge og et vakuumsystem, eller
- et delvist spaltet gulv med et centralkonvekst fast gulv eller et hældende fast gulv foran stien, en gødningsrende med hældende sidevægge og en hældende gødningsbeholder

I BREF står der, at følgende staldsystemer er BAT for *diegivende søer*:

- Fuldspaltet jern- eller plastikgulve som har:
 - o En kombination af vand og gødningskanaler
 - o Et udskylningssystem med gødningsrender
 - o En gødningsopsamler nedenunder

Endvidere findes der et BAT-byggeblade for *drægtige søer*:

- Delvis spaltegulv med skraber og køling af kanalbund

og BAT-byggeblad for

- Diegivende søer; Faresti med delvist spaltegulv

Byggebladene er ikke opdaterede, hvorfor de pt. på Landscentrets hjemmeside fremstår med grøn baggrund.

Gyllekøling

Gyllekøling kan reducere fordampning af ammoniak væsentligt. Omkostningerne ved systemet kan indhentes hvis varmen kan genanvendes til staldopvarmning. Da varmen fra gyllekøling kan anvendes dels i stalden dels sælges til naboer er der valgt gyllekøling som ammoniakreducerende tiltag.

Luftrensning

Denne teknologi anses for ustabil og er derfor ikke valgt.

Problemerne med teknologien er mange og driftssikkerheden har været lille:

- Filtre stopper,
- Vandet fordeles ikke på filtrene og virkningen reduceres
- Filtre går i stykker
- Pumper går i stykker.
- Måling af virkning og økonomi hviler endnu på et spinkelt grundlag.

Luftrensning er fravalgt netop af hensyn til meget få erfaringer med teknologien. Luftrenseren giver ikke bedre staldluft. Vedligehold af renseren er beskidt arbejde.

Luftrensning med syre

Der gælder samme bemærkninger som ved biologisk luftrensning. Håndtering af syren er farlig og der kan forekomme udslip til omgivelserne.

Gylleforsuring

Gylleforsuring er fravalgt, da der er lavet gyllekøling i staldene.

Da ejendommens gylle skal afsættes til biogasanlæg er det også begrænset hvor stor en del af ejendommens gylle der kan forsures uden at det giver komplikationer i biogasprocessen.

Ud over BREF og BAT-byggebladene er der www.husdyrgodkendelse.dk's beregninger. Ammoniakreduktionskravet er politisk vedtaget og indarbejdet i www.husdyrgodkendelse.dk.

Energibesparende foranstaltninger

Ifølge referencedokument for bedste tilgængelige teknikker (BREF) der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion, anvendes der BAT på bedriften (delvis lavenergibelysning, eftersyn og rengøring af ventilatorer, temperaturstyring der sikrer temperaturkontrol og minimumsventilation i perioder, hvor der ikke er behov for ret stor ventilation).

Der vil blive opsat lavenergi lysstofrør i en del af staldene. Der vil ske en løbende udskiftning af lysstofrør i staldene til lavenergi lysstofrør. Lyset i staldene er tændt efter behov og styres af foderstyringssystemet. Der er lys i staldene i ca. 12-18 timer i døgnet i vinterhalvåret.

Ventilationssystemet rengøres jævnligt. Herved fjernes snavs mv. der kan yde modstand og forøge strømforbruget.

Al ventilation er styret af et temperaturreguleret styringssystem, som sikrer, at ventilationen kører optimalt, både med hensyn til temperaturen i staldene og elforbruget.

Vandbesparende foranstaltninger

Vandbesparelse er opnået hos søerne ved opsætning af drikkenipler som sidder over fodertruget (integreret i foderautomaten).

Ved vask af stalde anvendes iblødsætningsanlæg, hvorefter staldene vaskes med højtryksrenser med koldt vand. Både iblødsætning og vask med højtryksrenser er vandbesparende.

Vandforbruget opgøres en gang årligt.

Staldene kontrolleres dagligt og der udføres småreparationer med det samme eller tilkaldes service, hvis der er behov for det.

Ifølge referencedokument for bedste tilgængelige teknikker (BREF) der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion, anvendes der således BAT (brug af højtryksrenser, drikkenipler over trug).

Gødningsoptbevaringsanlæg

Der er på ejendommen to overdækkede fortank på i alt cirka 500 m³. Al husdyrgødning pumpes via nedgravede rør til afgasning på Moutrup biogasanlæg.

Her er der tale om:

- stabile beholdere, der kan modstå mekaniske, termiske og kemiske påvirkninger
- lageret tømmes hvert år og inspiceres visuelt
- beholderens bund og vægge er tætte

- der ingen spjæld er, men alt overpumpes via neddykket rør
- gyllen kun omrøres umiddelbart før tømning
- en af beholderne er overdækket med fast overdækning

Der køres aldrig på vandmættet, oversvømmet, frosset eller snedækkede arealer. Der er ingen stærkt hældende arealer og der holdes som minimum 2 m bræmmer til vandløbene.

Vilkår:

- 3.1.1 Den totale mængde N ab dyr pr. år beregnet som N ab dyr pr. slagtesvin x antallet af producerede slagtesvin skal være mindre end 10.941 kg N pr. år

Ovenstående er beregnet ud fra forudsætningerne i nedenstående tabeller. De enkelte forudsætninger er ikke bindende, men vilkårslikningerne skal samlet set overholdes.

"N ab dyr pr. slagtesvin" beregnes ud fra følgende ligning:

$$\text{N ab dyr pr. slagtesvin} = (((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times \text{FEsv pr. kg tilvækst} \times \text{gram råprotein pr. FEsv}/6250) - ((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times 0,0296 \text{ kg N pr. kg tilvækst})), \text{ hvor afgangsvægt} = \text{slagtevægt} \times 1,31.$$

Faktor	Værdi
Antal slagtesvin	5.000
Indgangsvægt, kg	28
Afgangsvægt, kg	110
FEsv pr. kg. tilvækst	2,46
Gram råprotein pr. FEsv, g	143
Kg N ab dyr pr. slagtesvin	2,188

- 3.1.2 Den totale mængde P ab dyr pr. år skal for slagtesvin være mindre end 2.585 kg P ab lager pr. år.

"P ab dyr pr. slagtesvin" beregnes ud fra følgende ligning:

$$\text{P ab dyr pr. slagtesvin} = ((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times \text{FEsv pr. kg tilvækst} \times \text{gram fosfor pr. FEsv}/1000) - ((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times 0,0055 \text{ kg P pr kg tilvækst}).$$

Faktor	Værdi
Antal slagtesvin	5.000
Indgangsvægt, kg	28
Afgangsvægt, kg	110
FEsv pr. kg. tilvækst	2,46
Gram fosfor pr. FEsv.	4,8
Kg P ab dyr pr. slagtesvin	0,517

- 3.1.3 Der skal føres en logbog eller en produktionskontrol, hvoraf følgende skal fremgå:
- antal producerede slagtesvin
 - gennemsnitlige vægtintervaller (indgangs- og afgangsvægt/slagtevægt)
 - foderforbrug pr. kg tilvækst

- det gennemsnitlige indhold af råprotein pr. FESv i foderblandingerne
- det gennemsnitlige indhold af fosfor pr. FESv i foderblandingerne.
- 3.1.4 N og P ab dyr skal på baggrund af logbogens eller produktionskontrollens oplysninger beregnes for en sammenhængende periode på mindst 12 måneder i perioden 15. september 2015 til 15. februar 2017
- 3.1.5 Der skal udarbejdes en blandeforskrift hvis der anvendes hjemmeblandet foder til slagtesvinene. Hvis blandingen ændres, skal der udarbejdes en ny blandeforskrift.
- 3.1.6 Logbogen/produktionskontrollen, indlægssedler samt eventuelle blandeforskrifter skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende. Tilsynsmyndigheden kan forlange at driftsherren fremlægger beregninger, der dokumenterer at vilkårene 3.1.1 og 3.1.2 overholdes
- 3.1.7 Inden ibrugtagning af miljøgodkendelsen skal der, i samarbejde med en af energistyrelsen godkendt energikonsulent, udarbejdes en handleplan, med redegørelse for virksomhedens anvendelse af mest energibesparende foranstaltninger i produktions- og driftsøjemed. Der skal derefter årligt udarbejdes en opgørelse over ejendommens energi- og vandforbrug
- 3.1.8 Ved nyanskaffelser af driftsanlæg og -maskiner skal der, i det omfang det ligger inden for en rimelig økonomisk ramme, anvendes den bedst tilgængelige teknologi
- 3.1.9 Anlæg, der er særligt energiforbrugene, fx ventilations- og overbrusningsanlæg, skal kontrolleres og vedligeholdes således, at de altid kører energimæssigt optimalt
- 3.1.10 Registreringer af vand-, energi og foderforbrug skal gemmes i minimum tre år
- 3.1.11 Gyllekanalerne i alle de nye drægtighedsstalde og løbestalde (se Bilag 4) - i alt cirka 3.360 m² - skal forsynes med køleslanger, der forbindes med en varmepumpe
- 3.1.12 Varmepumpen skal levere en årlig køleeffekt på mindst 121 kWh
- 3.1.13 Der skal monteres en typegodkendt energimåler på varmepumpen. Energimåleren skal være forsynet med automatisk datalogger, der registrerer den månedlige og årlige køleydelse målt i kWh
- 3.1.14 Gyllekølingsanlægget skal være forsynet med et trykovervågningssystem, en alarm samt en sikkerhedsanordning, der i tilfælde af lækage stopper gyllekølingsanlægget. Gyllekølingsanlægget må ikke kunne genstarte automatisk
- 3.1.15 Enhver form for driftsstop skal noteres i logbog med angivelse af årsag og varighed. Tilsynsmyndigheden skal underrettes ved driftsstop, der har en varighed på mere end 1 uge. Registreringen fra datalogger, logbogen, den skriftlige kontrolaftale, de årlige kontrolrapporter samt øvrige servicereporter skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende
- 3.1.16 Vedligeholdelse af gyllekølingsanlægget skal ske i overensstemmelse med producentens vejledning. Vejledningen skal opbevares på husdyrbruget
- 3.1.17 Der skal indgås en skriftlig aftale med en godkendt montør med VPO-certifikat eller tilsvarende certificering om kontrol og service af gyllekølingsanlægget mindst én gang årligt. Den årlige kontrol skal som minimum bestå af følgende:
 - afprøvning og funktionssikring af trykovervågningssystemet, alarmen samt sikkerhedsanordningen
 - kontrol af kølekredsens ydelse

Morsø Kommunes vurdering:

Virksomheden har redegjort for husdyrbrugets anvendelse af BAT, og det er Morsø Kommunes vurdering, at redegørelsen er fyldestgørende, idet der er redegjort for såvel valg som fravalg af miljøforbedrende tiltag.

Management:

Ansøger har redegjort for, at der i den daglige drift er fokus på at reducere miljøbelastningen fra ejendommen, dels i kraft af uddannelse af personale og evaluering af den daglige drift.

Produktionsanlæg tilses flere gange dagligt og der er fokus på løbende at foretage reparationer og

vedligeholdelse. Ved udskiftning af elforbrugende udstyr er der fokus på, at investerer i mere energibesparende modeller. Der er endvidere stor fokus på, at renholde stalde og omkringliggende arealer. Der vil endvidere blive udarbejdet en beredskabsplan til brug i forbindelse med driftsuheld. Beredskabsplanen findes som Bilag 8 til godkendelsen.

Det er Morsø Kommunes vurdering, at ejendommens valg af managementtiltag til at nedbringe miljøbelastningen lever op til kravet om anvendelse af BAT.

Staldsystem:

Den nye farestald bliver etableret med fuldspalter, og de nye løbe- og drægtighedsafsnit bliver etableret med delvis spaltegulv.

Miljøstyrelsen har udarbejdet vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik. Der er også udarbejdet vejledende værdier for sohold med pattegrise til fravæanning. Morsø Kommune har beregnet den vejledende emissionsgrænseværdi ud fra Miljøstyrelsens vejledning.

Det er Morsø Kommunes vurdering, at ejendommen lever op til kravet omkring BAT i forhold til det valgte staldsystem og de valgte teknologier. Det vurderes endvidere, at det ikke står mål med proportionalitetsprincippet at investere yderligere i miljøforbedrende tiltag på eksisterende staldsystemer.

Foder:

Der anvendes reduceret fodertildeling og råproteinindhold til slagtesvin i forhold til normtal, og der er derfor stillet vilkår om den totale mængde N af dyr pr. år.

Der er endvidere indtastet ændret antal fravænnede grise i forhold til normtal.

Det er Morsø Kommunes vurdering, at ejendommen lever op til anvendelse af BAT vedrørende tiltag til at reducere forbrug og spild i forbindelse med fodring.

Vand og energi:

Ansøger har redegjort for, at der anvendes flere tiltag til at reducere overflødig vand- og energiforbrug, fx lavenergi lysstofrør, temperatur- og frekvensstyret ventilation. Drikkenipler placeret over fodertrug og rengøring med højtryksrensere minimerer vandforbrug og vandspild.

Det er Morsø Kommunes vurdering, at ejendommen derved lever op til kravet om anvendelse af renere teknologi til nedbringelse af vand- og energiforbrug på ejendommen.

Opbevaring og behandling af husdyrgødning:

Det er Morsø Kommunes vurdering, at ejendommens teknikker til opbevaring og behandling af husdyrgødning lever op til definitionen af BAT.

Samlet set er det Morsø Kommunes vurdering, at der ved omlægning af den eksisterende produktion til ansøgt drift foretages miljøteknologiske fremskridt på husdyrbruget, som derved lever op til lovens krav om anvendelsen af bedste tilgængelig teknik.

4 Husdyrbrugets anlæg

4.1 Indretning og drift af stalde

Årsproduktionen i nudrift er på 700 søer med grise indtil fravænning, 17.500 smågrise (7,2 – 28 kg), og 10.600 slagtesvin (28 – 105 kg), i alt svarende til 528,49 dyreenheder. Den nuværende produktion ønskes udvidet til 2.600 søer med grise indtil fravænning, 8.000 smågrise (7,2 – 28 kg), og slagtesvin (28 – 110 kg) svarende til 786,98 DE.

Vilkår:

4.1.1 Svinebruget tillades drevet med en årlig produktion som vist i skemaet nedenfor:

Staldnummer/type	Antal dyr	Antal dyreenheder
Søer (34 fravænnede grise per årssø)	1.000*	
Drægtighedsstald	(750 stipladser)	
Individuel opstaldning, delvis spaltegulv.		
Søer (34 fravænnede grise per årssø)	1.600*	602,87
Drægtighedsstald	(1.220 stipladser)	
Løsgående, delvis spaltegulv		
Søer (34 fravænnede grise per årssø)	2.600*	
Farestald	(630 stipladser)	
Kassestier, fuldspaltegulv		
Slagtesvin (28 – 110 kg)	5.000	150,44
Fuldspaltegulv	(1.100 stipladser)	
Smågrise (7,2 – 28 kg)	8.000	33,68
To-klimastald, delvis spaltegulv	(1.000 stipladser)	
I alt		786,98

* Totalt 2.600 årssøer

4.1.2 Dokumentation for overholdelse af husdyrproduktionens størrelse skal gemmes i minimum 3 år, og forevises Kommunen på dennes forlangende.

Morsø Kommunes vurdering:

Det er Morsø kommunes vurdering, at produktionsvilkårene sikrer at produktionens tilladte størrelse kan kontrolleres.

4.2 Gødningshåndtering og opbevaringsanlæg

Der er kun fortanke med i projektet. Al gyllen pumpes til lagertanke, der hører til biogasanlægget, der ligger på en selvstændig ejendom ved anlægget. Rørføringen mellem de nye stalde og biogasanlægget fremgår af Bilag 6.

Der er ikke indsendt en kapacitetserklæring i forbindelse med ansøgningen, men der er indgået en aftale mellem husdyrbruget og biogasanlægget om opbevaring og afsætning af den producerede gødning (Bilag 5). Opbevaringskravet på 9 måneder er derved opfyldt via tredjemand.

Der modtages ikke afgasset biomasse retur til udbringning i samme CVR-nummer som husdyrbruget.

Vilkår:

- 4.2.1 Al produceret husdyrgødning fra anlægget afsættes til biogasanlægget Moutrup Biogas ApS
- 4.2.2 Inden produktionen iværksættes skal der være truffet en skriftlig aftale om, at biogasanlægget aftager og opbevarer den producerede husdyrgødning. Aftalen om opbevaring skal være gældende for mindst 5 år

Morsø Kommunes vurdering:

Det er Morsø Kommunes vurdering, at håndtering af husdyrgødning på ejendommen sker under det nødvendige hensynstagen til miljøet.

4.3 Råvare-, vand- og energiforbrug

Ejendommens ressourceforbrug ved gennemførelsen af den ansøgte udvidelse fremgår af tabel 2.

Stigningen i produktionen fra 700 søer til 2.600 søer er en stigning på 270 %. Dette giver anledning til et øget elforbrug. Elforbruget efter udvidelsen er lavet som et estimat ud fra normtal (620.000 kwh) + gyllekøling + pumpning af gylle til biogasanlæg + varme, i alt cirka 1.200.000 kWh. En del af varmen er varmelamper.

Der henvises endvidere til ansøgers BAT redegørelse (afsnit 3) som indeholder en redegørelse over energibesparende foranstaltninger.

Tabel 2. Ressourceforbrug før og efter udvidelse

Type	Forbrug før	Forbrug Efter
Elforbrug	400.000 kWh	1.200.000 kWh
Vand, alt inklusive	25.000 m ³	Cirka 51.000 m ³
Halm til opvarmning	Cirka 500 Big baller til hele ejendommen og biogasanlægget	Stalde opvarmes af overskudsvarme fra gyllekøling

Morsø Kommunes vurdering:

Det er Morsø Kommunes vurdering, at virksomheden har taget de nødvendige forholdsregler til at mindske ressourcespild, og at ressourceforbruget er søgt begrænset til et acceptabelt niveau.

4.4 Lugt og støv

Lugtemission fra staldene begrænses ved god hygiejnisk standard. Der forventes ikke lugtbidrag fra overpumpning af gylle til fortanke og biogasanlægget.

Eksisterende ventilation er undertryk med vægventiler. I de nye stalde er der også undertryk og vægventiler. I farrestalden er der kombi difus ventilation.

Se i øvrigt BAT-afsnittet om management.

Lugtemissionen fra ejendommen efter udvidelsen er beregnet i ansøgningssystemet på www.husdyrgodkendelse.dk.

Omkring lugt er afstandene fra det eksisterende lige så interessante som afstandene fra det nye byggeri – se tabellen i afsnit 2.1.

Nærmeste nabo (Blidstrupmark 17) ligger cirka 370 meter fra anlæggets eksisterende bygninger, og med en vægtet gennemsnitsafstand til alle stalde på 405 meter. Den ukorrigerede geneafstand er beregnet til 423 meter, mens den korrigerede geneafstand er 137 meter.

Nærmeste samlede bebyggelse starter også ved Blidstrupmark 17, men har vægtet gennemsnitsafstand til alle stalde på 722 meter. Den ukorrigerede geneafstand og den korrigerede geneafstand er begge beregnet til 843 meter, men der er en geneafstand på 908 meter i nudrift.

Byzonen har en vægtet gennemsnitsafstand til alle stalde på 826 meter. Den ukorrigerede geneafstand er beregnet til 1.107 meter, mens den korrigerede geneafstand er 1.051 meter. Lugtgenekriteriet er ikke opfyldt i husdyrgodkendelse.dk, da en af de eksisterende stalde giver et for højt kumuleret bidrag. Ansøger har via en OML-beregning (Bilag 9) vist, at lugtgenekriterierne stadig er overholdt.

Morsø Kommunes vurdering:

Såfremt der efter Morsø Kommunes vurdering opstår væsentlige støv- eller lugtgener, der vurderes at være væsentligt større end der kan forventes ifølge grundlaget for miljøvurderingen, kan Kommunen meddele påbud om, at der skal indgives og gennemføres afhjælpende foranstaltninger. Udgifter i forbindelse med undersøgelse, måling og afhjælpning afholdes af husdyrbruget.

Samlet set vurderer Morsø Kommune, at udvidelsen af dyreholdet på Blidstrupvej 3 ikke kommer til at medføre væsentlige lugt- og støvgener for naboer. Alle lovmæssige afstandskrav er overholdt, og genekriterierne til enkeltbolig, samlet bebyggelse og byzone er overholdt.

4.5 Lys og støj

Der er lys i staldene til kl. 23:00.

Udendørs lys

Der vil være dæmpet udendørsbelysning. Langs anlægget ved ind- og udleverings ramper vil der være belysning i forbindelse med læsning af dyr.

Der bliver lavet en lysmast, der vil blive op til 10 meter høj. Der placeres en projektør i maksimalt 10 meters højde. Projektøren peger ned mod bygning og ensilageplads. Lygten vil være tændt to gange om dagen i forbindelse med fodring i hvis der er behov for lys.

Støj

Ved flytning af grise forekommer kortvarigt støj. Udleveringsrampen er vist på situationsplanen. Alle alarmer i staldene går direkte til mobiltelefoner, og medfører ikke støj på anlægget.

Transport

Færdsel med lastbil, traktor kan støje kortvarigt. Støj fra ventilation:

Naboer vil normalt ikke bemærke støj fra ventilationen.

Vilkår:

- 4.5.1 Al unødvendig staldbelysning, udendørs som indendørs, skal være slukket om natten, i perioden 23.00 til 07.00. Den udendørs belysning skal være forsynet med en timer, der sikrer at lyset automatisk slukker efter at have været tændt i maksimalt 20 minutter. Projektøren på ensilagepladsen skal dog manuelt slukkes efter hvert brug
- 4.5.2 Virksomhedens bidrag til støjbelastningen i omgivelserne må ikke overstige følgende værdier, målt ved nabobeboelser eller deres opholdsarealer:

Mandag-fredag kl. 7.00-18.00, samt lørdag kl. 7.00-14.00: 55 dB(A)

Alle dage kl. 18.00-22.00, lørdag kl. 14-18, samt søndag kl. 7-18: 45 dB(A)

Nat, kl. 22.00-07.00: 40 dB(A)

Den maksimale støjværdi i nattetimerne, må ikke overstige 55 dB(A) i ovennævnte afstand.

Almindelig kørsel med traktor og maskiner er ikke omfattet af støjgrænserne

Morsø Kommunes vurdering:

Hvis Morsø Kommune skønner, at der er støjgener fra driften af virksomheden, skal virksomheden for egen regning eftervise, at gældende støjkrav overholdes. Støjmålingen skal foretages af en akkrediteret støjmåler.

Støjmålingen kan højst kræves én gang årligt og skal foretages i overensstemmelse med Miljøstyrelsens Vejledning nr. 6/1984: "Måling af ekstern støj" og Miljøstyrelsens Vejledning nr. 3/1996: "Supplement til vejledning om ekstern støj fra virksomheder".

Morsø Kommune vurderer, at det stillede vilkår sikrer, at ejendommen ikke vil medføre væsentlige lydgener for naboer.

4.6 Spildevand

Ejendommens spildevandsmængder før og efter udvidelsen fremgår af tabel 3.

Vaskevand fra stalde indgår i gyllemængden, og er beregnet efter normtal.

Vand fra befæstet areal ledes til dræn via sandfang. Der er ikke en vaskeplads tilknyttet husdyrbruget.

Sanitært spildevand fra toilet i stalde opsamles i beholder og afhentes til rensningsanlæg efter behov. Vaskevand fra stalde ledes i gyllen. Tagvand afledes til dræn. Beliggenhed af afløb er vist på planen over interne rørføringer og transportveje, Bilag 6.

Befæstede arealer på det nye anlæg:

- Ensilage silo cirka 1.500 m²
- Plads omkring silo cirka 800 m²

Tabel 3. Oversigt over ejendommens spildevandsproduktion

Spildevandstyper	m ³ /år før udvidelse	m ³ /år efter udvidelse	Afledes til	Renseforanstaltning
Rengøringsvand, drikkevandsspild mv.	Medregnet i gylleproduktion	Medregnet i gylleproduktion	Gyllebeholder	Ingen
Sanitært spildevand fra mandskabsfaciliteter	Ingen	Vides ikke endnu	Septiktank	Ingen
Regnvand fra nyt byggeri	Ingen	Cirka 11.200 m ³	Dræn	Ingen

Morsø Kommunes vurdering:

Det er Morsø Kommunes vurdering, at håndtering af spildevand fra ejendommen sker efter gældende regler, således at de nødvendige hensyn til miljøet er taget.

4.7 Transporter

Antallet af transporter til og fra ejendommen stiger som følge af udvidelse af produktionen (tabel 4). Stigningen skyldes øget transport af smågrise.

Transporterne til og fra ejendommen foregår via Blidstrupvej som hidtil.

Tabel 4: Det årlige antal transporter til og fra ejendommen i ansøgt drift.

Transporter	Før udvidelse			Efter udvidelse		
	Antal/år	Kapacitet pr. transport	Transport-middel	Antal/år	Kapacitet pr. transport	Transport-middel

Halm	15	-	Lastbil	15	-	Lastbil
Afhentning af smågrise og slagtesvin	115	300	Traktor	300	300	Traktor
Afhentning af slagtesøer	52	9	Lastbil	52	12	Lastbil
Afhentning af døde dyr	52		Lastbil	52		Lastbil
Affald	26		Lastbil	26		Lastbil
Foder	24	10	Lastbil	24	30	Lastbil
Korn	170	15	Traktor	163	15	Traktor
Mineraler	12	15	Lastbil	12	15	Lastbil
Transporter i alt	466			644		

Morsø Kommunes vurdering:

Det er Kommunes vurdering at de forøgede antal transporter ikke vil virke generende i lokalområdet. Det øgede antal transporter skyldes primært en øgning af transporter med husdyrgødning.

4.8 Affald

Ansøger har redegjort for følgende affaldshåndtering:

- Der er en container til brandbart affald. Emballage mv. placeret ved fodercentral (jævnfør situationsplan). Containeren tømmes efter aftale af renovationsfirma. Medicinrester og kanyler afleveres til kommunal modtagestation.
- Døde dyr: Opbevares under kadaverkappe samt smågrisecontainer (køl), hvis placering fremgår af situationsplanen. Bortskaffes via DAKA fra grusplads i skygge af læbælte. Stedet kan ikke ses fra offentlig vej. Der er ugentlig afhentning eller efter behov, afhængig af dyretype og udetemperatur
- Tomme medicinflasker afleveres til kommunal modtagestation. Lysstofrør, lavenergipærer, batterier afleveres på kommunal modtagestation. Spildolie (EAK 200126/130205): Spildolie ca. 200 l i tønder og afleveres til dansk oliegenbrug, opbevares i maskinhuset uden afløb med mulighed for opsamling i tilfælde af spild.

Vilkår:

- 4.8.1 Kvitteringer for leveret affald til hhv. miljøstation, genanvendelse og forbrænding skal gemmes i min. 3 år, og fremvises på kommunens forlangende
- 4.8.2 Gammelt overdækningsmateriale (plastik) fra ensilagepladser og lignende skal løbende fjernes fra ensilagepladsområdet og opbevares i en container

Morsø Kommunes vurdering:

En stor del af den faste affald, såsom pap, papir, glas, plast og pvc er genanvendeligt. Det er ifølge Morsø Kommunes vurdering til enhver tid mest hensigtsmæssigt, at genanvendelige ressourcer genbruges, fremfor at sendes til forbrænding. Der er ikke stillet vilkår om affaldssortering på ejendommen, da kildesortering af affald er lovpligtigt. Affaldssortering kan dog foretages af godkendt virksomhed, såsom NVS. Morsø Kommune kan ved tilsyn føre kontrol med omfanget af affald leveret til hhv. genanvendelse og forbrænding.

Det er Morsø Kommunes vurdering, at affaldshåndteringen på ejendommen sker uden risiko for forurening af omgivelserne, ved overholdelse af ovennævnte vilkår, og de oplysninger der fremgår af ansøgningsmaterialet.

4.9 Skadedyrsbekæmpelse

Der bruges generelt følgende virkemidler mod fluer, rotter og mus: Der holdes orden og ryddeligt. Gulve er fejlet. Vegetation langs bygninger fjernes. Huller/rørgennemføringer reparerer. Døre/Porte holdes så vidt muligt lukkede. Oplag af "diverse" sættes på paller, strøer. Korn opbevares i gastætte siloer.

Beskrivelse af gener fra fluer

Husdyrgødningen på anlægget er gylle. Bekæmpelse af fluer foregår med rovfluer (biologisk bekæmpelse). Der gøres grundig rengøring af stalde mellem hvert hold i smågrisestalde og farestalde. Daglig rengøring ved inventar og hjørner.

Beskrivelse af rottebekæmpelse

Der er abonnementsaftale om rottebekæmpelse.

Vilkår:

- 4.9.1 Der skal overalt på ejendommen foretages effektiv fluebekæmpelse i overensstemmelse med gældende retningslinjer fra Statens Skadedyrslaboratorium

Morsø Kommunes vurdering:

Morsø Kommune vurderer at skadedyrsbekæmpelse efter gældende regler og vejledninger tager det nødvendige hensyn til omgivelserne.

4.10 Sprøjtemidler og andre kemikalier

Kemikalier opbevares i aflåst skab i maskinhuset. Mængden er minimal på ca. 500 l. Der bruges og opbevares veterinær medicin samt mindre mængder rengøringsmidler. Planteværnsmidler (EAK 200119) opbevares i aflåst skab i maskinhuset. Minimal mængde på ca. 50 l.

Morsø Kommunes vurdering:

Det er Morsø Kommunes vurdering, at sprøjtemidler og andre kemikalier håndteres på ejendommen uden risiko for forurening af omgivelserne, ved overholdelse af de oplysninger der fremgår af ansøgningsmaterialet.

4.11 Driftsforstyrrelser og uheld

Der vil være en lille risiko for driftsforstyrrelser og uheld i forbindelse med håndtering. Derudover er der en række risici forbundet med strømsvigt mv. Ansøger har redegjort for følgende overvejelser til minimering af risiko for uheld:

For at minimere risikoen for uheld, udføres opgaver der kan give anledning hertil under opsyn.

Ventilationssystemet er tilkoblet et automatisk opkald til mobiltelefon i tilfælde af strømsvigt. Ventilationssystemet er designet således, at alle spjæld åbner automatisk ved strømsvigt, så der fortsat kommer ilt til staldene.

Sker der uheld vil alarmcentralen om nødvendigt blive kontaktet. Ligeledes vil kommunens Tekniske Forvaltning efterfølgende blive underrettet.

Der vil blive udarbejdet en beredskabsplan for driftsuheld. Beredskabsplanen omfatter brand, overløb gylle, kemikalie/oliespild. Beredskabsplanen vil blive udarbejdet senest 3 mdr. efter ibrugtagning af miljøgodkendelsen.

Medarbejdere, ejer og andre med fast adgang til bedriften vejledes i beredskabsplanen. Beredskabsplanen har en fast plads i servicerummet.

Vilkår:

- 4.11.1 Der skal udarbejdes en beredskabsplan eller driftsforskrift, som fortæller, hvornår og hvordan der skal reageres ved uheld, som kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø. Ved anvendelse af udenlandsk arbejdskraft skal personalet have udleveret en udgave af beredskabsplanen i et for dem forståeligt sprog.

Beredskabsplanen skal som minimum indeholde:

- Procedurer, som beskriver relevante tiltag med henblik på at stoppe ulykken/uheldet og begrænse udbredelsen
- Oplysninger om hvilke interne/eksterne personer og myndigheder, der skal alarmeres, og hvordan.
- Kortbilag over bedriften med angivelse af miljøfarlige stoffer, afløbs- og drænsystemer og vandløb m.m.
- En opgørelse af materiel der er tilgængeligt på bedriften, eller som kan skaffes med kort varsel, der kan anvendes i forbindelse med afhjælpning, inddæmning og opsamling af spild/lækage, som kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø.

Ved driftsuheld, hvor der opstår risiko for forurening af miljøet, er der pligt til øjeblikkeligt at anmelde det til Alarmcentralen, tlf. 112, og efterfølgende straks at underrette Morsø Kommune, Natur og Miljøafdelingen, tlf. 99 70 70 00.

Morsø Kommunes vurdering:

Det er Morsø Kommunes vurdering, at ejendommen gør hvad der umiddelbart er muligt for at minimere risikoen for uheld.

4.12 Husdyrbrugets forslag til vilkår og egenkontrol

Ansøger har ikke stillet forslag til vilkår.

Ansøger har i ansøgningen angivet følgende forslag til egenkontrol:

Der udføres egenkontrol:

- Ifølge sundhedsaftale: Branchekode for dyrevelfærd i besætninger med svin
- Jævnfør Branchekode for god produktionspraksis i primærproduktionen.

4.13 Forhold ved husdyrbrugets ophør

Ansøger har redegjort for følgende tiltag ved husdyrbrugets ophør:

I forbindelse med ophør vil der blive truffet de nødvendige foranstaltninger med henblik på at overlevere anlægget i forsvarlig miljømæssig tilstand.

- Den resterende husdyrgødning i kummer og tanke vil blive fjernet
- Staldene vil blive rengjort og spildevandet kørt ud på dyrkede arealer i henhold til lovgivningen
- Udtjent inventar og andet metal vil blive leveret til produkthandleren
- Udtjent elektronisk udstyr vil blive leveret til genbrug
- Andet affald vil blive afhændet efter miljølovens forskrifter
- Fodersiloer/foderrum tømmes og rengøres
- Oliekanke tømmes
- Døde dyr fjernes
- Omkringliggende arealer vedligeholdes
- Rotter, mus, fluer bekæmpes

Vilkår:

4.13.1 Ved husdyrbrugets ophør skal alle gyllebeholdere, fortanke og gyllekældre på ejendommen tømmes. Alle staldanlæg skal rengøres og alt affald fjernes.

4.13.2 Alle bygninger og opbevaringsanlæg, der ikke længere anvendes skal vedligeholdes, så de ikke henstår i forfald, eller skal alternativt nedrives.

Morsø Kommunes vurdering:

Det er kommunens vurdering at der med de beskrevne forslag og vilkår sikres, at ejendommen efter ophørt drift vil blive efterladt i en sådan stand, at der ikke kan opstå risiko for forurening, samt at ejendommen ikke vil henstå i forfald.

4.14 Alternative muligheder

Ansøger har redegjort for følgende alternative muligheder:

Overvejelser om alternativer herunder 0-alternativ

Da ejendommens nuværende bygninger er nedslidte, vil ejendommens produktion over tid reduceres. Hermed vil arbejdspladser i området forsvinde.

Alternativt vil der skulle foretages store investeringer i det eksisterende anlæg, og med en placering tæt på samlet bebyggelse skønnes det at være urentabelt.

Med det nye anlæg kan der ske en optimal udnyttelse af nuværende faciliteter og arealer samtidig med at der kan skabes flere arbejdspladser.

I øvrigt henvises til argumentationen for udflytning i kapitel 2.

Morsø Kommunes vurdering:

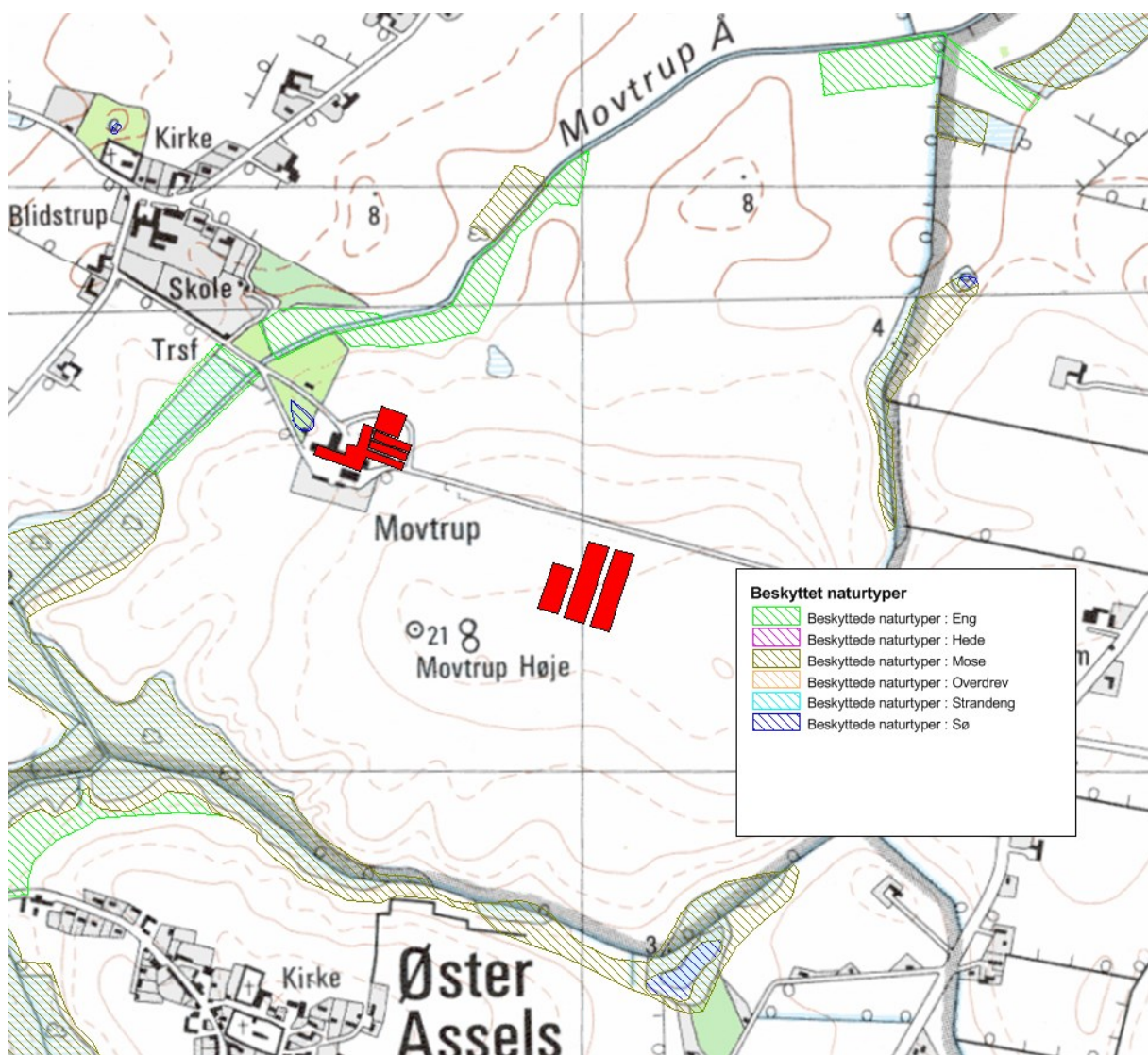
I forbindelse med ansøgning om miljøgodkendelse er det et lovkrav, at ansøger redegør for alternative muligheder, og at Kommunen godkender det bedste alternativ ud fra et fremtidssikret og miljømæssigt aspekt. Ansøger har redegjort for, at 0-alternativet, dvs. uændret produktion, er en produktion der ikke følger udviklingen indenfor dansk landbrug, og dermed er mindre konkurrencedygtig og rentabel. Det er derfor et alternativ der ikke rummer de samme muligheder for at investere i nye og miljøforbedrende teknikker, hvilket er selve formålet med husdyrgodkendelsesloven. Morsø kommune har derfor vurderet, at såfremt der skal opretholdes en rentabel svineproduktion på ejendommen og de arbejdspladser og den økonomiske udvikling der følger deraf, vil det være hensigtsmæssigt at godkende en udvidelse på ejendommen. Udvidelsen vil medføre en mere rentabel produktion, og give bedre muligheder for at investere i miljøforbedrende teknikker.

Det er Morsø Kommunes vurdering, at der ved effektivering af denne miljøgodkendelse er valgt det alternativt der overordnet set muliggør en rentabel og fremtidssikret produktion, der ikke tilsidesætter hensynet til miljøet.

5 Naturbeskyttelse og ammoniak

Fordampning (emission) af kvælstof fra virksomheden sker i form af ammoniak fra stalde. Tabet af ammoniak fra landbrugsvirksomheder vil afsættes i de omkringliggende naturområder, og kan medføre væsentlige ændringer af kvælstofsårbare naturtyper, med faldende artsrigdom, og dominans af få ret almindelige plantearter til følge.

Naturområder beskyttet efter Naturbeskyttelseslovens § 3 i umiddelbar nærhed af ejendommen fremgår af figur 1.

Figur 1: beskyttet natur omkring Blidstrupvej 3. Staldene til højre er de nye.

Den lokale baggrundsbelastning i området er opgjort til 18 kg N/ha/år i 2009. Ammoniakemissionen fra ejendommen falder med cirka 660 kg N/år i forbindelse med godkendelsen.

Nærmeste § 7 naturområde er et 7,3 ha stort kystoverdrev, der ligger cirka 2.900 meter syd for ejendommen. Merbidraget til dette areal fra stald og lager er beregnet til 0,0 kg N/ha/år i ansøgningssystemet. Det samlede bidrag er i ansøgningssystemet beregnet til 0,1 kg N/ha/år. Der

er tale om kategori 2-natur, der ifølge godkendelsesbekendtgørelsens bilag må tillades en totaldeposition på 1 kg N/ha/år. Tålegrænsen for overdrev ligger i intervallet 10-35 kg N/ha/år, afhængig af type.

Med henvisning til den store afstand og den lave totaldeposition på området, vurderer Morsø Kommune, at det ansøgte projekt ikke vil have en væsentlig betydning for overdrevets naturkvalitet.

Nærmeste kategori 3 natur-type er et overdrev, der ligger i kanten af et skovområde nord for Sillerslev, cirka 2.300 meter sydøst for ejendommens nye stalde. Overdrevets naturværdi er ikke vurderet nærmere, da merbelastningen er beregnet til 0,0 kg N/ha/år (da ammoniakemissionen fra anlægget falder), og totalbelastningen til 0,1 kg N/ha/år. Dette vurderes ikke at kunne medføre en væsentlig negativ påvirkning af naturtilstanden i området.

Som det fremgår af Figur 1 ligger der en mængde moser, ferske enge og små søer hele vejen rundt om både de nye og de eksisterende stalde på ejendommen. Ammoniakemissionen fra ejendommens stalde falder i ansøgt drift, og alle naturområderne i nærområdet vurderes i forvejen at være stærkt påvirket af næringsrigt drænvand og luftbåren kvælstof. Morsø Kommune vurderer, på baggrund af de foreliggende data, at projektet ikke vil medføre nogen mulig forringelse af tilstanden i naturarealerne.

Ammoniakfordampning fra udbringningsarealer

Der er ingen udbringningsarealer tilknyttet bedriften.

Bilag IV-arter

Medlemslandene i EU skal i henhold til habitatdirektivets artikel 12 indføre en streng beskyttelse af en række dyre- og plantearter, uanset om de forekommer inden for et af de udpegede habitatområder eller udenfor. En tilladelse eller godkendelse må ikke kunne beskadige eller ødelægge leve-, yngle- eller raste-områder i det naturlige udbredelsesområde for de dyre- og plantearter, der er listet i habitatdirektivets bilag IV, a og b.

Kommunen skal foretage en vurdering af, om det ansøgte projekt i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter, kan påvirke en bilag IV-art væsentligt, før kommunen kan træffe afgørelser i medfør af bl.a. husdyrlovens §§ 10, 11 og 12 (jf. bekendtgørelse nr. 408 af 01/05 2007 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter).

Der er ikke registreret eller kendskab til forekomst af Bilag IV-arter nærmere end 3.500 meter fra ejendommens anlæg.

Enkelte arter kan have levested, fødesøgningsområde eller sporadisk opholdssted på arealer omkring ejendommen. På baggrund af Faglig rapport fra DMU nr. 635 samt Kommunens kendskab til området, vurderer Kommunen at det i den aktuelle sag er relevant at foretage en vurdering i forhold til følgende bilag IV-arter:

- Odder
- Markfirben
- Spidssnudet frø

Med henvisning til disse arters levevis og foretrukne levesteder, vurderes disse arter ikke at blive negativt påvirket i deres udbredelse som følge af husdyrproduktionen på Blidstrupvej 3.

På baggrund af den eksisterende viden om Bilag IV-arternes udbredelse og levevis, vurderer Morsø Kommune dermed, at det ansøgte projekt ikke vil have væsentlige negative konsekvenser for Bilag IV-arter.

NATURA2000-områder

Det nærmest liggende NATURA2000-område ligger cirka 2.200 meter vest for ejendommen, og er nr. 28: Agger Tange, Nissum Bredning, Skibsted Fjord og Agerø. Udpegningsgrundlag og særlige trusler mod områdets tilstand fremgår af Bilag 7.

Bevaringsmålsætningen for NATURA2000-områder er at sikre eller genoprette gunstig bevaringsstatus for de arter og naturtyper, områderne er udpeget for. Ingen af de nævnte Natura 2000 områder forventes at opnå gunstig bevaringsstatus i 2015.

Kvælstofdepositionen i NATURA2000-området er beregnet til 0,1 kg N/ha/år, hvoraf merdepositionen udgør 0,0 kg N/ha/år. Denne beregning er lavet med den maksimale kumulative virkning fra andre husdyrbrug, hvilket vil sige fra to andre husdyrbrug med over 75 dyreenheder. Den lokale baggrundsbelastning i området er opgjort til 18 kg N/ha/år. Ejendommens andel af den luftbårne ammoniakbelastning af NATURA2000-området er således marginal.

Områdets værdi som fuglelokalitet vurderes ikke at forringes idet områdets naturtilstand vurderes ikke at ændres som følge af ammoniakemissionen fra det ansøgte projekt.

Fredninger

Nærmeste fredede områder er Provst Exner-fredninger ved Blidstrup Kirke og Øster Assels Kirke.

De fredede områder påvirkes ikke fysisk af arealanvendelsen, og Morsø Kommune vurderer, at der ikke er nogen konflikt mellem arealanvendelsen og disse fredninger.

Økologiske forbindelseslinjer og kerneområder

Flere nærtliggende naturarealer ligger indenfor de i kommuneplanen udpegede "Økologiske forbindelseslinjer" eller "kerneområder" for natur. I kerneområderne må kun ske forandringer, som forbedrer naturtilstanden. I de økologiske forbindelseslinjer skal funktionen som levested og spredningskorridor for dyr og planter styrkes, og deres kvalitet eller potentiale som spredningskorridor må ikke reduceres.

Morsø Kommune vurderer, at der ikke sker en ændret arealanvendelse der kan medføre forringet naturtilstand eller forringe funktionen af de økologiske forbindelseslinjer.

Samlet vurdering på naturbeskyttelse og ammoniak

Kommunen vurderer, at udvidelsen af dyreholdet på ejendommen Blidstrupvej 3, som beskrevet i ansøgningen, både i selv og i kumulation med andre husdyrbrug:

- vil have en neutral effekt på NATURA2000-områder
- vil have en neutral effekt på arter beskyttet efter EF-habitatdirektivets Bilag IV
- ikke vil påvirke de beskyttede naturarealer, der ligger indenfor en radius på 1000 m fra stald- og lageranlæg.
- vil have en neutral betydning for de landskabelige værdier i det nærmeste, fredede område.

Det vurderes således, at udvidelsen vil være i overensstemmelse med husdyrlovgivningen, naturbeskyttelsesloven, fredningskendelser, kommuneplan og direktivforpligtelser for naturområder.

6 Samlet vurdering og konklusion

Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug har til formål at forebygge og bekæmpe forurening af luft, vand, jord og undergrund, samt at begrænse lugt-, lys-, støv-, støj-, og fluegener fra husdyrbrug. Desuden tilsigter loven at fremme anvendelsen af bedste tilgængelige teknik. Virksomheden skal derfor indrettes og drives på en sådan måde, at anvendelsen af ressourcer, herunder energiforbrug og affaldsfrembringelse begrænses mest muligt.

Fælles for såvel ansøger som myndighed er, at det er vigtigt at der godkendes et projekt med forudsætninger og vilkår som er mulige for ansøger at efterleve og indpasse i den daglige drift på ejendommen. Det er Morsø Kommunes opfattelse, at projektet er udarbejdet i dialog og samarbejde mellem myndighed, ansøger og dennes konsulent, med henblik på at opnå dette fælles mål.

Morsø Kommune vurderer, at der med det ansøgte projekt og de i denne godkendelse stillede vilkår godkendes et projekt der:

- Ikke medfører væsentlige gener for naboer
- Anvender de bedste tilgængelige teknologier for netop denne ejendom
- Ikke indebærer væsentlig forurening af jord, grundvand, overfladevand og natur med dens bestande af vilde planter og dyr og deres levesteder, herunder områder der er beskyttet mod tilstandsændringer eller fredede, udepeget som internationale naturbeskyttelsesområder eller udpeget som særligt sårbare over for næringsstofpåvirkning
- Ikke medfører negativ påvirkning af de landskabelige værdier
- Overholder de i loven fastsatte afskæringskriterier gældende for husdyrbrug omfattet af lovens § 12.

Projektet vurderes derfor samlet set at kunne gennemføres uden væsentlige gener for såvel nærmiljø som fjernmiljø.

7 Retsbeskyttelse og underretning

7.1 Klagevejledning

Afgørelsen kan påklages til Natur og Miljøklagenævnet af ansøger, Miljøministeren, Embedslægen, interesseorganisationer og andre, der må antages at have væsentlig interesse i sagen.

Eventuel klage skal indgives skriftligt senest 4 uger efter afgørelsen er annonceret. Klagen skal indsendes til Morsø Kommune, og kan indsendes via mail: naturogmiljo@morsoe.dk eller til Morsø Kommune, Jernbanevej 7, 7900 Nykøbing M., hvorefter Morsø Kommune videregiver klagen til Natur og Miljøklagenævnet, sammen med kommunens eventuelle bemærkninger.

For at få behandlet en klage hos Natur- og Miljøklagenævnet, skal klager indbetale et gebyr til Natur- og Miljøklagenævnet. Klagegebyret er pr. 1. august 2012 fastsat til 500 kr.

Klager modtager en opkrævning fra Natur- og Miljøklagenævnet, så snart Morsø Kommune har videregivet klagen. Betales gebyret ikke på den anviste måde og inden for den fastsatte frist på 14 dage, afvises klagen.

Grundet udflytningen af anlægget forventer Morsø Kommune, at Natur- og Miljøklagenævnet vil tillægge en klage opsættende virkning.

Godkendelsen offentliggøres på Morsø Kommunes hjemmeside den 16. oktober 2014. En eventuel klage skal således være Morsø Kommune i hænde senest den 13. november 2014 kl. 12.00.

Hvis ansøgningen ønskes indbragt for domstolene, skal det ske inden 6 måneder fra afgørelsen er offentliggjort.

7.2 Retsbeskyttelse

Godkendelsen er gældende fra tidspunktet for offentliggørelse af den endelige godkendelse. Med godkendelsen følger 8 års retsbeskyttelse. Morsø Kommune skal dog tage godkendelsen op til revurdering og om nødvendigt meddele påbud eller forbud, såfremt der fremkommer nye oplysninger om skadevirkninger ved forureningen og dette ikke kunne forudses ved godkendelsens meddelelse, jf. lovens § 40 stk. 2.

Morsø Kommune skal tage godkendelsen op til revurdering, når der er forløbet 8 år efter godkendelsen, jf. lovens § 41 stk. 3, og derefter mindst hvert tiende år. Den første revurdering skal således igangsættes i 2022.

7.3 Underretning om miljøgodkendelse

Et udkast til miljøgodkendelse har været gjort tilgængelig på Morsø Kommunes hjemmeside i en 6-ugers periode, og naboer og omkringboende er skriftligt blevet gjort opmærksom på dette. De er samtidig blevet gjort opmærksom på deres ret til at komme med bemærkninger og indsigelser til projektet.

Der er indkommet bemærkninger fra følgende:

- Kjeld G. Kudsk, Kongehøjvej 64, Ørding, 7990 Øster Assels (KGK)
- Karsten Klausen, Asselsvej 150, 7990 Øster Assels (KK)

KGK bemærker, at han anbefaler projektet.

KK spurgte ind til såvel dyreholdets størrelse som det nye anlægs placering i landskabet. Han blev orienteret om sammensætningen af dyreholdet, og fik beskrevet anlæggets placering og beplantningen omkring. KK kom med bemærkning om, at han fandt det vigtigt at der blev lavet en god og pæn beplantning, der kunne være med til at dæmpe både indtryk og lugt. KK kom med en indsigelse mod alarmerne på anlægget. Han følte sig allerede nu generet af natlige alarmer på selve Moutrup, og han følte det var generende hvis det kom endnu tættere på. Han tilkendegav at hans indsigelse kunne imødekommes af alarmer, der udelukkende gik til telefoner.

Ansøger har bekræftet, at der udelukkende vil blive brugt et moderne system med telefonforbindelse på husdyrbruget fremadrettet.

Godkendelsen samt bilag er sendt til:

- Vibeke og Tommy Hensberg, Neder Hjerkevej 18, 7870 Roslev, e-mail vthensberg@gmail.com
- Torben Ravn Pedersen, Landbo Limfjord, e-mail trp@landbo-limfjord.dk
- Sundhedsstyrelsen – Region Nord, senord@sst.dk
- Danmarks Fiskeriforening, mail@dkfisk.dk
- Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark, nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
- Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, ae@aeraadet.dk
- Forbrugerrådet, fbr@fbr.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, Morsø, dnmorsoe-sager@dn.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, lbt@sportsfiskerforbundet.dk
- Det Økologiske Råd, husdyr@ecocouncil.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, lokalafdeling, morsoe@dof.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, natur@dof.dk

Nykøbing Mors, den 16. oktober 2014

Hans-Jakob Sørensen
Sagsbehandler
Team Natur og Landbrug, Natur og Miljø
Morsø Kommune
Jernbanevej 7, 7900 Nykøbing Mors
Tlf. 99 70 71 70
e-mail: has@morsoe.dk

Bilag 1 Placering i forhold til naboer, samlet bebyggelse og byzone

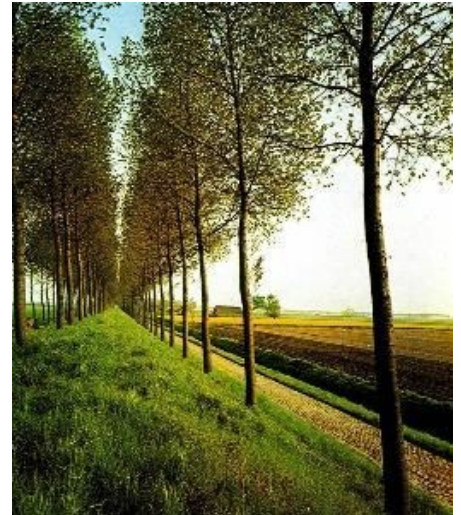

Bilag 2 Situationsplan

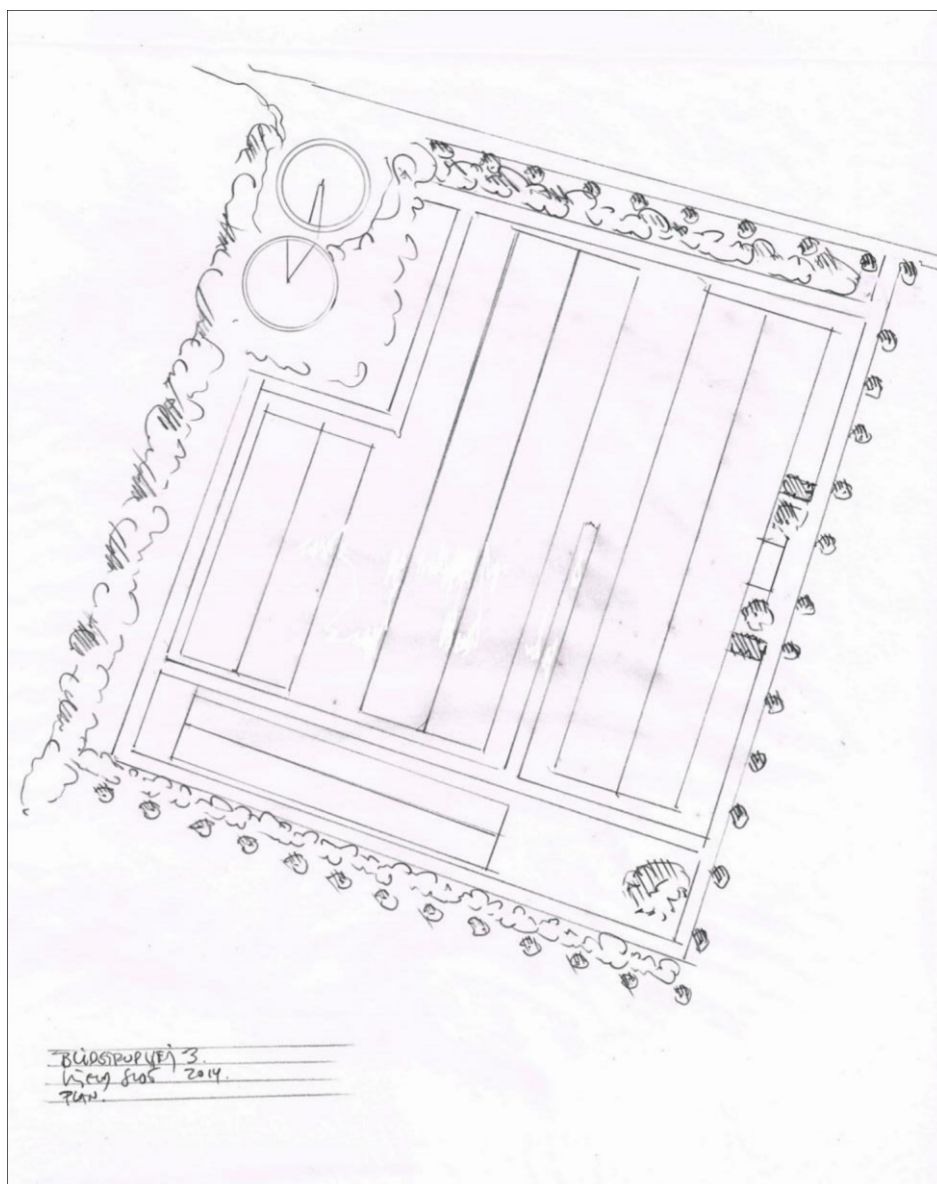
Bilag 3 Beplantningsplan

BLIDSTRUPVEJ 3, MORS/ BEPLANTNING VED LANDBRUGSBYGNINGER /HENSBERG/

KJELD SLOT - HAVER & LANDSKAB ER

Beskrivelse af beplantning

Mod Blidstrupvej, langs indkørsel i øst og hele den sydlige side, plantes enkeltstående rækker af pyramidepopler *Populus nigra* 'Italica' som afgrænsninger mod landskabet og for at sætte landbrugslandet i kontrast og samtidig nedtone den store bygningsmasse. Indenfor rækkerne hhv. mod nord og mod syd, etableres levende hegn af tre rækker blandet løv, bestående af *Quercus robur*, *Crataegus*, *Corylus avellana*, *Malus sargentii*, *Eunymus* og *Rosa canina*.

Midt for bygningen mod øst plantes symmetrisk to markante gråpoppel *Populus canescens* 'De Moffart'. To monumentale rektangulært klippede taksmasser vinkelret på bygningsfacaden understreger ligeledes midterpartiet.

De arealer der ligger mellem vejnettet og bygninger befæstes med ral fra dansk grusgrav og i en farvetone der harmonerer med bygningsfacadernes materialer.

Bilag 4 Staldafsnit med gyllekøling

Bilag 5 Kapacitetserklæring

Hensigtserklæring om modtagelse af gylle til Moutrup biogas aps, Østergårdsvej 4, 7870 Roslev, CVR nr. 34463204

Moutrup Biogas aps vil aftage husdyrgødning fra den kommende smågriseproduktion hos Tommy og Vibeke Hensberg, Blidstrupvej 3 (cvr. 30144279).

Leverancen ventes at omfatte gylle fra ca. 790 dyreenheder.

Moutrup Biogas aps aftager gyllen til biogasproduktion og står efterfølgende for afsætning af den afgassede biomasse.

Modtagelsen af gyllen forventes at starte primo 2014.

Modtagelsen af gyllen er betinget af at staldanlægget etableres som skitseret samt at gyllen har en kvalitet der kan godkendes af Moutrup biogas.

Moutrup den 2/4 2014
Cathrine Hensberg
Leverandør
[Signature]
Moutrup Biogas aps

Bilag 6 Interne rørføringer og transportveje

Bilag 7 Udpegningsgrundlag for NATURA2000-område nr. 28 (Agger Tange, Nissum Bredning, Skibsted Fjord og Agerø)

Udpegningsgrundlag og beskrivelse jfr. basisanalyse:

Arter

1103 Stavsild
1166 Stor vandsalamander
1355 Odder
1365 Spættet sæl
1393 Blank seglmos (*Drepanocladus vernicosus*)
1528 Gul stenbræk (*Saxifraga hirculus*)

Naturtyper

1110 Sandbanker med lavvandet vedvarende dække af havvand
1140 Mudder- og sandflader blottet ved ebbe
1150 *Kystlaguner og strandsøer
1160 Større lavvandede bugter og vige
1170 Rev
1210 Enårig vegetation på stenede strandvolde
1220 Flerårig vegetation på stenede strande
1310 Vegetation af kveller eller andre enårige strandplanter, der koloniserer mudder og sand
1330 Strandenge
2110 Forstrand og begyndende klitdannelser
3150 Næringsrige søer og vandhuller med flydeplanter eller store vandaks Ikke kortlagt -
3260 Vandløb med vandplanter
4030 Tørre dværgbusksamfund (heder)
6210 Overdrev og krat på mere eller mindre kalkholdig bund (* vigtige orkidélokalteter)
6230 *Artsrige overdrev eller græsheder på mere eller mindre sur bund
7140 Hængesæk og andre kærsmfund dannet flydende i vand
7220 * Kilder og væld
7230 Riggær

Fugle

Lysbuget Knortegås
Hvinand
Tp. Skallesluger
Klyde
Hjejle
Havterne

Områdebeskrivelse

I området findes flere naturtyper, som i kraft af deres store arealmæssige udstrækning eller deres høje naturkvalitet er af enten regional eller national betydning. Således forekommer ca. 20 % af Nordjyllands samlede areal med strandenge i området. Strandengene er vigtige for de truede fuglearter Alm. Ryle og Brushane.

Vigtigste naturværdier

Der er store marine værdier i området i kraft af forekomsten af nogle af landets største lavvandede fjordområder. Disse arealer har tidligere rummet vidtstrakte flader med ålegræs. De lavvandede marine områder omkring Agerø er af international betydning for Lysbuget Knortegås. Den store nordlige lagunesø på Agger Tange er et vigtigt nationalt forstyrrelsesfrit område for specielt Spids-, Krik- og Pibeænder, ligesom Agger Tange er et vigtigt rastested for bl.a. Klyder og Hjejler. Dertil

kommer, at flere af områdets uforstyrrede holme udgør vigtige ynglelokaliteter for Split-, Fjord-, Dværg- og Havterne.

Trusler mod områdets naturværdier

Næringsstofbelastning fra luften udgør især en trussel mod forekomsterne af sure overdrev, tørre heder, klitheder, grå/grønne klitheder, idet tålegrænsen er markant overskredet for de fleste arealers vedkommende. Dette gælder i mindre grad for kalkoverdrev, rigkær og kildevæld. Ligeledes er store dele af de marine naturtyper i Limfjorden fortsat truet af for store tilførsler af næringsstof. Dette betyder igen, at fødegrundlaget for de fugle, der er tilknyttet især ålegræsbestandene er truet.

For de fire tørre naturtyper, tørre heder, grå/grønne klitter, klitheder og kalkoverdrev udgør tilgroning i form af høj vegetation en stor trussel på både kort og lang sigt. De grå/grønne klitter og kalkoverdrevene er ligeledes truet af tilgroning i vedplanter. For de våde naturtyper - strandeng, kildevæld, hængesæk og rigkær udgør tilgroning i form af først og fremmest højstaudevegetation en stor trussel. Tilgroning af tidligere afgræssede engarealer m.v. er en stor trussel for en lang række fuglearter, først og fremmest de ynglende vadefugle.

Bilag 8 Beredskabsplan

Beredskabsplan for Blidstrupvej 3, 7990 Øster Assels

Denne beredskabsplan er udarbejdet som en del af ejendommens miljøgodkendelse med dette formål at stoppe og begrænse evt. uheld med konsekvenser for det omgivende miljø.

Planens indhold skal være kendt af gårdens ansatte m.m. og skal udleveres til indsatsleder/miljømyndighed i forbindelse med uheld, forureninger, brand og lignende.

Beredskabsplanen skal revideres/kontrolleres mindst 1 gang om året og skal være let tilgængelig og synlig.

Beredskabsplanen findes i beredskabsmappen på kontoret i stalden.

Kopi af beredskabsplanen findes i beredskabsmappen på kontoret i stalden.

Kortmateriale

Jfr. situationsplan er der oversigt over ejendommen med angivelse af:

- ☐ Sandfang
- ☐ Udløbspunkter til vandløb og markdræn – der etableres skod, således at tilførsel til vandløb kan afbrydes i tilfælde af gylleudslip el. anden forurening
- ☐ Teknikrum med afbrydere til div. pumper, anlæg, strømafbrydere, m.v.
- ☐ Tag- og pladsvand

Slukningsmateriel er placeret jævnt fordelt i anlæggets bygninger.

Telefonnumre

Nærmeste telefon står på kontoret i **frokostrum** og har nr. **97 76 45 96**

Følgende kontaktes på telefon:

	Man- til fredag 08.00 – 15.30	Man- til fredag 15.30 – 08.00	Lør- Søn- & helligdage hele døgnet
Miljømyndighed Morsø Kommune	99 70 70 00	99 70 70 00	99 70 70 00
Falck	112	112	112
Lægevagt	70 15 03 00	70 15 03 00	70 15 03 00
Landbocenter Landbo Limfjord	96 15 30 00		
Dyrlæge Danvet	98 51 29 88	98 51 29 88	98 51 29 88
Elektriker Villy Bruun	97 74 40 66	97 74 40 66	97 74 40 66
Smed/VVS Michael	23 49 20 23	23 49 20 23	23 49 20 23
Thy/Mors Energi	96 70 22 00	96 70 22 00	96 70 22 00

Brand- og evakueringsinstruks

Ved brand der ikke kan slukkes ved egen hjælp.

Tilkald brandvæsenet – RING 112 – oplys:

- ☐ Navn, adressen og telefonnummer der ringes fra.
- ☐ Hvad der er sket og at det er en gårdbrand.
- ☐ Er der tilskadekomne – hvor mange
- ☐ Er dyrene kommet ud – art og antal der evt. er fanget.

Kontakt ejeren **Christoffer Hensberg** på telefonnummer tlf /mobil **24 64 92 98**

Iværksæt rednings- og slukningsarbejde, hvis det er muligt og forsvarligt, herunder fjernelse og evakuering af dyr, olie, trykflasker.

Slukningsmateriel er placeret jævnt fordelt i anlæggets bygninger.

Hvis det ikke er muligt at slukke branden – forsøg at begrænse den ved lukning af døre og vinduer.

Modtag brandvæsenet og udlever denne mappe sammen med kortmaterialet.

Oplys endvidere:

- ☐ Evt. tilskadekomne eller dyr der ikke er reddet i sikkerhed.
- ☐ Hvor det brænder
- ☐ Brandens omfang
- ☐ Hvor der er adgangsveje

På ejendommen findes der følgende materiel, som evt. kan anvendes for at afhjælpe situationen:

- ☐ Pulverslukker i alle bygninger

Instruks i tilfælde af gylleudslip

Ved akut gylleudslip følges nedenstående procedure.

Find årsagen til gylleudslippet og søg det stoppet hurtigst muligt.

Kontakt ejeren Christoffer Hensberg på telefonnummer 24 64 92 98

Kontakt evt. medhjælper: _____ tlf. _____

- Hvis ingen kontakt, fortsæt til næste punkt.

Kontakt en af nedenstående maskinstationer med henblik på at skaffe en slamsuger:

- ☐ **Bisgaards Maskinstation, tlf. 97 76 21 52 el. 21 72 72 31**
- ☐ **Outrup Maskinstation, tlf. 97 74 44 55 el. 21 46 03 41**
- ☐ **Morsø Maskinstation, tlf. 97 76 13 90 el. 21 90 60 12**

Vurder omfanget af gylleudslippet. Forsøg at afgrænse forureningens omfang ved at afskære gyllen fra at løbe i vandløb og drænbrønde (se oversigtskort). Dette gøres ved at dæmme op for gyllen med jord i en halvmåneformet rende ud mod nærmeste vej, så gyllen suges op herfra. Benyt gårdens rendegraver eller traktor med frontlæsser til at lave jordvold. Der kan ligeledes benyttes halmballer.

Er gyllen løbet i vandløb eller dræn – RING STRAKS 112

Oplys:

- ☐ Navn, adressen og telefonnummer der ringes fra. ☐ Hvad der er sket og hvor meget der er løbet ud.

Lav herefter opdæmning af vandløbet med bigballer.

Modtag brandvæsen/miljøvagt og udlever denne mappe sammen med kortmaterialet.

Instruks i tilfælde af kemikalie- og oliespild

Ved akut kemikalie- og oliespild følges nedenstående procedure.

Find årsagen til kemikalie- og oliespild og søg det stoppet hurtigst muligt.

Kontakt ejeren Christoffer Hensberg på telefonnummer 24 64 92 98

Vurder omfanget af oliespildet. Forsøg at afgrænse forureningens omfang ved at afskære kemikalierne og olien fra at løbe i vandløb og drænbrønde (se oversigtskort). Dette gøres ved at strø savsmuld eller kattegrus på udslippet for at opsuge de spildte væsker.

Er oliespild løbet i vandløb eller dræn – RING STRAKS 112

Oplys:

☐ Navn, adressen og telefonnummer der ringes fra. ☐ Hvad er der sket og hvor meget der er løbet ud.

Lav herefter en opdæmning af vandløbet med bigballer.

Modtag brandvæsen/miljøvagt og udlever denne mappe sammen med kortmaterialet.

Stophaner / hovedafbrydere

Afbrydere til diverse pumper, anlæg, strømafbryder m.v. er placeret i teknikrum i stalden som angivet på oversigtskortet over ejendommen.

Vand

- ☐ Hovedhave sidder i teknikrum i stalden.

Elektricitet

- ☐ Hovedafbryder sidder i teknikrum i stalden.
- ☐ EI-tavle sidder i teknikrum i stalden.

Strømsvigt instruks

- ☐ Vurdér om dyr lider under træk fra nødopluk eller varme.
- ☐ Tjek alle stalde og se, om nødoplukker er åbent.
- ☐ Begræns trækgener og varmeudvikling (Overbrusning).
- ☐ Kontrollér at der ikke sker forurening som følge af manglende strøm til pumper o.lign.
- ☐ Ved **strømsvigt på over 30 min.**, ring til 96 70 22 00 og forhør om varigheden af udfaldet.
- ☐ Eventuelt iværksæt opstart af nødstrømsgenerator.

Bilag 9 OML-beregning på Blidstrupvej 3

Morsø Kommune
Natur- og Miljøafdelingen
Jernbanevej 7
7900 Nykøbing Mors

25. juni 2014

Resultat af OML beregning Blidstrupvej 3

I forbindelse med udvidelse af dyreholdet på ovenstående adresse fremkommer der i IT ansøgningen følgende resultat vedr. lugt og geneafstand.

Område	Andre ejendomme med mere end 75 DE(antal)	Beregnings model	Samlet ukorrigeret	Korrigeret geneafstand (ansøgt drift)	Korrigeret geneafstand (nudrift)	Vægtet gennemsnits afstand	Genekriterie overholdt
Eksisterende eller fremtidig byzone	0	Ny	1106,61	1051,28	1125,20	825,75	Genekriterie ikke overholdt. Korrigeret geneafstand længere end vægtet gennemsnitsafstand og længere end geneafstand i nudrift for en eller flere stalde.
Samlet bebyggelse	0	Ny	843,42	843,42	907,54	721,79	Genekriterie overholdt. Korrigeret geneafstand kortere end eller lig med geneafstand i nudrift, og vægtet gennemsnitsafstand længere end 50 % af korrigeret geneafstand.
Enkelt bolig	0	Ny	423,07	136,62	476,90	404,81	Genekriterie overholdt. Korrigeret geneafstand kortere end vægtet gennemsnitsafstand.

Som det fremgår, er geneafstand til byzone (Øster Assels ikke umiddelbart overholdt) Den faktiske afstand fra anlægget er over 50 % af geneafstanden og dermed er det muligt for ansøger at anvende OML beregning til vurdering af lugt, hvis der samtidig sker markante ændringer af ventilationsanlægget.

I de vedhæftede OML beregninger er der regnet med at afkasthøjden på 8 afkast i slagtesvinestalde er øget med 1 meter.

Samlet bebyggelse er beliggende i 310° og 712 meter fra lugt centrum ud fra ovenstående forudsætninger vil der her være en beregnet lugt på 7 OU. I forhold til den nuværende produktion vil der være tale om en betydelig reduktion hvilket også fremgår af IT ansøgningssystemet.

afkastene. Skov henviser til "Rapport over rekvireret opgave nr. 92-22" fra Statens Jordbrugstekniske Forsøg.

Denne rapport beskriver forskellen i lufthastighed i forskellige højder over afkast afhængigt af om der er monteret ensretter (også kendt som vindkryds) eller ikke. Rapporten viser tydeligt at lufthastigheden over afkastet forøges således at en ensretter/vindkryds svarer til mere end 2 meters forhøjelse af skorsten.

Med venlig hilsen

Torben Ravn Pedersen

Miljøkonsulent

Direkte 96 15 30 05 - trp@landbo-limfjord.dk